

MEDIUM

MED-ART

01/2022

MÚDROŠŤ

harmónia rozumovej duše

ÚČINNOSŤ PROBIOTÍK

pri liečbe IBD

AUTOMATIZOVANÉ SYSTÉMY v lekárenstve

SOM FARMACEUT

nová limitovaná edícia

Informácie o nových
liekoch a produktoch
pre lekárne

Servisné informácie
a aktivity spoločnosti
MED-ART

Informácie
o odborných
podujatiach

Odborné články
z oblasti farmácie
a medicíny

CURAPROX

PERIOPLUS⁺

PRÍRODNE VYLEPŠENÁ ANTIBAKTERIÁLNA LIEČBA

Produktový rad Perio Plus obsahuje chlórhexidín ako najosvedčenejšiu antibakteriálnu látku v stomatológii. Vylepšený je však o prírodné látky, vďaka ktorým je liečba účinnejšia a kratšia.

Citrox® je komplex flavonoidov a ovocných kyselín, ktorý sa získava z pomarančovníka horkého. Má antimikrobiálne, antioxidačné a protizápalové vlastnosti. Ovocné kyseliny rozpúšťajú bakteriálny povlak a sprístupňujú tak mikroorganizmy účinku flavonoidov a chlórhexidínu.

Aminokyselina polylyzín má antibakteriálne vlastnosti. Zároveň prispieva k tomu, že chlórhexidín aj Citrox® držia na zuboch a tkanivách. Prípravky tak pôsobia až 12 hodín.

Xylitol je brezový cukor, ktorý zubom neškodí. Naopak, potláča činnosť baktérií tým, že tlmí ich metabolizmus.

MUDr. Pavol Andel

„Univerzita vo švajčiarskom Berne publikovala štúdiu, v ktorej porovnávala chlórhexidínové prípravky. Výsledky potvrdili, že **chlórhexidín v kombinácii s Citroxom je účinnejší než chlórhexidín samotný**. Liečba s Perio Plus je tak **efektívnejšia a kratšia.**“

obsah

- 4** ŠTVRTÉ DESAŤROČIE MED-ART-u - OBDOBIE MUDRCA
Kto chce správne pochopiť podstatu múdrosti, mal by sa obklopiť prežitými skúsenosťami, uvádza vo svojom príhovore generálny riaditeľ MED-ART-u PharmDr. Ján Holec.
- 7** AKTUALITY ZO SVETA FARMÁCIE
Hlavnou prioritou EMA v roku 2021 bolo ochorenie COVID-19. Výber niekoľkých molekúl, ktoré majú predpoklady pre zlepšenie verejného zdravia, nájdete v aktualitách zo sveta farmácie.
- 8** SOM FARMACEUT A SOM HRDÝ NA SVOJE POVOLANIE
Značka Som farmaceut prichádza s novou limitovanou edíciou, postavenou na 3 pilieroch typických pre povolanie farmaceut.
- 12** AUTOMATIZOVANÉ SKLADOVACIE SYSTÉMY V LEKÁRENSTVE
Budúcnosť moderných prevádzok je v stále väčšej miere spájaná s využívaním automatických zariadení, konštatuje Mgr. Michal Smolnický, vedúci lekárnik nemocničnej lekárne NsP Považská Bystrica.
- 16** VZDELÁVANIE ZA HRANICAMI
Študenti Spolku košických študentov farmácie využívajú každú príležitosť na získanie nových informácií, zahraničie nevynímajúc.
- 18** CHRÍPKA
O možnostiach asistovaného samoliečenia a doplnkovej liečby akútneho vírusového ochorenia radí farmaceut PharmDr. Peter Stanko.
- 22** ÚČINNOSŤ PROBIOTÍK PRI LIEČBE IBD
Logickým vyústením v terapeutických postupoch nešpecifických črevných zápalov sa javí administrácia probiotík. Viac sa dočítate v príspevku doc. MUDr. Martina Huorku, CSc., prezidenta Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti.
- 24** RASTLINNÉ POLYFENOLY
Epidemiologické štúdie poukazujú na iverznú súvislosť medzi rizikom chronických ľudských ochorení a konzumáciou stravy bohatej na polyfenoly.
- 27** NOVINKA NA HOJENIE RÁN
Predstavujeme nový produkt značky sv. MEDARD, ktorý rozširuje portfólio produktov s liečivým príbehom.
- 28** DEZINFEKCIA A ČISTENIE BEZ AGRESÍVNEJ CHÉMIE
Polymérová dezinfekcia je úplne nová generácia tzv. polymérových dezinfekčných a čistiacich prostriedkov na báze PolyHMG.
- 30** MINIŠKOLA VETERINY
Poradíme vám, ako v lekárni môžete pomôcť pri najčastejších problémoch s ochorením očí u psa.
- 32** HYPOALERGÉNNA STRAVA U PSOV
Desať percent všetkých prípadov alergií u psov sú potravinové alergie. Dnes existuje množstvo dostupných, chutných, hypoalergénnych diét, s ktorými je možné kŕmiť psa po celý život.
- 33** ZOOTECHNIKA CHOVU SLIEPOK
Problematica chovu sliepok je po psoch a mačkách tretia v poradí z pohľadu frekvencie dopytu veterinárnych prípravkov a produktov v lekárni.
- 36** CESTOVANIE
Leto sa nezadržateľne blíži a s ním prichádza aj čas dovolení. Cestujte s Turancarom a splňte si svoje túžby.
- 38** KVÍZ – PRODUKTY S LIEČIVÝM PRÍBEHOM
Produktová značka sv. MEDARD má za sebou prvý rok pomoci ľuďom, ktorí chcú mať plnohodnotnejší život. Otestujte si svoj všeobecný prehľad o značke a jej produktoch.

Vydavateľ/redakcia: MED-ART, spol. s r. o., Hornočermánska 4, 949 01 Nitra, e-mail: sekretariat@med-art.sk, tel.: 037/77 53 702. **Časopis MEDIUM je vydávaný za aktívnej pomoci vedenia spoločnosti MED-ART, spol. s r. o.:** PharmDr. Ján Holec, Mgr. Hilda Némethová, Ing. Jana Machalová, Ing. Peter Brandl, PharmDr. Marek Molitoris. **Redakcia: šéfredaktorka:** Beáta Račeková. **redakčná rada:** PharmDr. Petra Haár Némethová, Ing. Zlatica Látečková, PhDr. Katarína Miháliková, Mgr. Damiána Demková. **Vizuálna koncepcia a layout:** B DESIGN, s. r. o. **Distribúcia:** prostredníctvom obchodných zástupcov, vodičov a poštových zásielok zabezpečuje MED-ART, spol. s r. o.

Publikované články vyjadrujú názory autorov, a preto nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie a vydavateľa. Nevyžiadané rukopisy a obrazový materiál nevraciam. Kopírovanie, znovupublikovanie alebo rozširovanie ktorejkoľvek časti časopisu sa povoľuje výhradne so súhlasom vydavateľa. Redakcia nezodpovedá za obsah a pravdivosť jednotlivých inzerátov.

Štvrté desaťročie MED-ART-u, skúsenosti a stabilita

Obdobie mudrca

Drahí priatelia, rád by som sa vrátil k tomu, čo ma naučili tri desaťročia života v MED-ART-e. Začínajúca štvrtá etapa firmy je obdobím skúseností – obdobím „mudrca“. Mudrc je ten, ktorý nemá za sebou žiadnu armádu, má len autoritu svojich činov, skutkov a slov. Toto obdobie zahŕňa v sebe najmä poznanie systému práce, poznanie pádov, ale i vstávaní. Do popredia sa dostáva chápanie zmyslu života a poznatok, že múdrosť nemožno lacno získať, dá sa len naučiť. Kto chce správne pochopiť podstatu múdrosti, mal by sa obklopiť prežitými skúsenosťami, ktoré sú predpokladom pre správne konanie do ďalších dní...

NOVÉ VÝZVY

Novátorstvo sluší každému veku a v každej dobe, a s novátorstvom prichádzajú aj nové výzvy a otázky. V štvrtom desaťročí MED-ART-u je odpoveďou naše dlhodobé snaženie o zmenu postavenia lekárníkov, zavádzanie lekárenských ambulancií a nových trendov vo farmácii. Ako sa ľudovo hovorí: „Čo zaseješ, to budeš žať.“ Počas života troch desaťročí MED-ART-u sme sa pri úrode stretli aj s kúkoľom, ktorý rastie vždy na každom poli podnikania. No dobrý podnikateľ ho nechá rásť popri ostatnom zrne celý rok, aby, keď sa na vegetácie nevytrhol i dobré zrnko. Netreba teda hneď odmietat' všetko, čo nie je v súlade s našou predstavou. Pri žatve sa dobré vyzbiera a zlé sa spáli. Naše tri desaťročia so všetkým, čo priniesli, vnímam pozitívne. Úspechy i neúspechy firmy sú o uhle pohľadu, preto sa nebojím ani ďalších výziev, ktoré prídu.

Často počujem od našich partnerov: „Vy ste taká rodinná firma“. Áno, presne tak – rodinná! Ľudskosť, sloboda v rozhodovaní a etické zásady sú našimi sprievodcami pri každodennej práci. V dnešnej dobe sa mi to niekedy javí ako vzácnosť. Možno vďaka práve tejto vzácnosti sa nám darí zotrvať a nabiehať do štvrtého desaťročia. Som na náš MED-ART hrdý, lebo nikto nevie, koľko síl, sĺz, potu, odvahy a dôvery to stálo, aby MED-ART bol dnes tým, čím je. Často ani vlastná rodina a blízki manažéri nepoznajú skutočné vypätie síl toho, na ktorých pleciah spočíva najväčšia ťarcha. Zodpovednosť a správne rozhodnutia v správnom čase podnikania – to sú ťažké krvopotné situácie, ktoré nie sú viditeľné hneď a všetkým.

RECEPT NA ÚSPECH

Už roky ľuďom hovorím ráno, keď prídu do práce: „Vitajte medzi zobudenými.“ Hovorím to preto, aby sa tie ranné nezobudené zachmúrené tváre usmiali a upriamili sa na to podstatné, že mali to šťastie opäť prísť do práce, sú relatívne zdraví a nažive. Snažím sa ich takto povzbudiť a zbaviť strachu. Mnohí pred prvým smelým krokom rozmyšľajú, čo všetko sa môže pokaziť. Hľadajú dôvody, ako sa to nedá, nie spôsoby, ako sa to dá. Ak ľudia chcú nastúpiť na cestu optimistického života či podnikania, mali by zmeniť mysle-

nie a rozmýšľať o tom, čo všetko sa môže podariť. Rozmýšľať skôr, ako sa čo dá, a nie, ako a prečo sa to nedá. Netreba sa snažiť za každú cenu vyrovnať konkurencii, ale podstatné je, aby z vykonanej práce zostal pre firmu zisk. Keď je človek trpezlivý a zmizne strach, až vtedy sa objaví hojnosť. Mnoho sklamaných ľudí okolo nás zostalo stáť na začiatku cesty, lebo čakali na autobus s nápisom „Dokonalosť“.

Keď odo mňa pýtajú recept na úspech, hovorievam, že za tridsať rokov sme robili len maličkosti. Teraz, keď sa obzerám späť, si uvedomujem, že to boli veľké veci.

Moja rada pre vás je: „Ak vznikajú problémy, nezľaknite sa ich!“ V prvom rade sa na problém pozrite z výšky, ako keby z jedenásteho poschodia činžiaku, a rozhlídnite sa. Rozmeňte si ten problém na niekoľko menších častí a každý takýto menší problém vyriešte. Skúsenosť ma naučila, že zároveň je dôležité spolupracovať len s tými ľuďmi, ktorí to chcú, nie s tými, ktorí to potrebujú, pretože takí nemajú motiváciu pohnúť sa dopredu, len vyčkávať. V podnikaní sa stretnete aj s neúspechom. Mnoho ľudí chce dostať všetko a hneď. Riadia sa heslom: „Ja som tu pán, ja chcem, ja viem, ja mám pravdu...“ Chýba im pokora, trpezlivosť, skromnosť, ochota čakať a vnímať svet aj očami druhých, teda chýba im bazálna slušnosť a tá je základom úspechu MED-ART-u.

Naším hlavným cieľom zostáva úžitok pre druhých, pričom peniaze sú len prostriedkom. A čo je morálne v podnikaní? Použijem takýto príklad. Správny a morálny podnikateľ je ako pravítko s presne vyznačenými číslami. Úspešný podnikateľ sa pohybuje na konci stupnice pravítka a tí menej úspešní sa pohybujú len na jeho začiatku. Treba dodržiavať všetko, čo prikazuje platná legislatíva, ale úspešný ten predpis dokáže využiť viac. Úspešný robí aj to, do čoho ho nikto nenúti. Vníma potreby všetkých a hľadá rovnováhu v uspokojení. Podnikateľ, ale aj každý riadiaci pracovník si musí uvedomiť, že úspech nie je samozrejmý. Uvedomiť si, že jediným zmyslom života nie je potreba naháňať firmu len za ziskom. Cieľom by malo byť obklopiť sa ľuďmi, ktorí majú podobné ciele ako líder. Jedna z dôležitých vecí je vedieť si vybrať aj výnimočných ľudí, mimoriadne talenty, ktorých je v populácii podľa mojich skúseností tak 2 až 3 %. Zároveň som presvedčený, že človeka nemôžete poznať podľa životopisu alebo testu pri pohovore. Skutočné schopnosti človeka sa preukážu len v extrémnej pracovnej situácii.

Ako ľudí pripravujeme na ich pozície? Každý nový pracovník musí prejsť aspoň trojmesačný okruh na rôznych pracoviskách a aspoň jedno by malo byť také, kde sa manuálne pracuje. Táto naša požiadavka je dôležitá hlavne pri manažérskych funkciách, pretože práve oni musia pochopiť spôsob práce a myslenie ľudí, ktorých budú neskôr riadiť.

Mudrc je ten, ktorý nemá za sebou žiadnu armádu, má len autoritu svojich činov, skutkov a slov. Kto chce správne pochopiť podstatu múdrosti, mal by sa obklopiť prežitými skúsenosťami, ktoré sú predpokladom pre správne konanie do ďalších dní...

BYŤ OPOROU PRE INÝCH

Každá doba potrebuje svojich mudrcov – učil som sa od nich aj ja. Múdry manažér sa už bráni prijímaniu pôct a komplimentov, pretože vie, že tie môžu vyvolať riziko domýšľavosti. Hľadá dopredu a snaží sa povzbudzovať všetkých okolo seba k smelosti, k nádeji, tvorivosti a odvahe. Pre manažéra-mudrca vo firme však toto nie sú len synonymá, ale predstavujú úmysel otvoriť sa a ukázať realitu života aj tým, ktorí týmto synonymám ešte dostatočne nerozumejú. Mudrc by mal byť po štyridsiatich rokoch praxe človekom každodennej prítomnosti, a to diskretný i skrytý. Snažiť sa byť oporou a sprievodcom v ťažkých chvíľach pre ľudí okolo neho. Vo fáze mudrca by sa už každý „mudrc“ mal pomaly postupne chystať do pozície poradného obdobia. Mudrc si uvedomuje, že na konci kariérneho života už nezáleží na tom, čo sme si v živote kúpili, ale čo sme spoločne vytvorili. Nie to, čo mudrc získal, ale to, o čo sa podelil s ostatnými kolegami okolo neho. Najťažšie bremená, ktoré nosí mudrc-podnikateľ vo svojej hlave, sú nezrealizované myšlienky.

Ked' sa ma pýtajú na recept na úspech, hovorievam, že za tridsať rokov sme robili len maličkosti. Teraz, keď sa obzerám späť, si uvedomujem, že to boli veľké veci.

Rozmýšľa, ako ich firme odovzdať a podať pre pokračovateľov v diele.

Jedno tibetské príslovie hovorí: „Z kameňov, ktoré do mňa hádzu, si staviam dom.“ Ľudia, ktorí majú strach z problémov a kríz, tí veľkú káru podnikania nepotiahnu. Na druhej strane im treba dať istotu, že sa môžu oprieť o vedenie firmy. Som hrdý na to a cítim obrovskú pokoru, že manažment MED-ART-u zostáva kolektívom slúžiacich lídrov. Napriek tomu, že často zakusujú hádzanie kameňov, stavajú dom. Manažment firmy by mal naďalej zostať príkladom pracovitého človeka, a to nielen v kancelárii, ale aj v dochádzke do zamestnania i v manuálnych zručnostiach.

Múdrosť generácií hovorí: „Lepšie je urobiť chybu, ako nič neskúsiť“ a za tých tridsať rokov sme skúsili toho dosť. Keď sme založili MED-ART, v prvom roku sme mali obrat cca 1 milión československých korún, dnes je to omnoho viac. Ako sme na to išli? Celý život firmy sme robili inovácie v takom rozsahu, na aké sme mali peniaze. Peniaze sme z firmy nevyberali, ale sme ich točili, a tak to robíme dodnes. Celé naše podnikanie je rozložené do mikroštruktúr, ktoré si bežný zamestnanec možno ani neuvedomuje. Na nižších úrovniach závodov sú oddelenia, na čele ktorých stojí vedúci, a hlavné mikroštruktúry sú zamerané na humánne aj veterinárne lieky, zdravotnícky materiál, kozmetiku a doplnkový sortiment. To všetko vyúsťuje do dopravy a do ostaných operatívnych činností. Inovácie a nové myšlienky preberáme na strategických poradách manažmentu až po väčšie mítingy. Výsledkom je rast vo všetkých našich oblastiach podnikania. Snažím sa pripomínať ľuďom, aby si zapisovali myšlienky v predstihu, a tak neutralizovali chyby a problémy, ktoré môžu neskôr vzniknúť.

V poslednom období sa ma dotkol jeden citát, ktorý povedal pápež František: „Láskavosť je cesta, ktorou kráčali tí najodvážnejší a najsilnejší muži a ženy. Láskavosť nie je slabosťou, ale pevnosťou. Je cestou solidarity a pokory. Dovoľte mi povedať to jasne: Čím si mocnejší, čím viac majú tvoje činy dopad na ľudí, tým viac si povolaný byť pokorný, lebo ináč ťa moc ničí a ty budeš ničiť druhých. V Argentíne sa hovorilo, že moc je ako gin vypitý nalačno – spôsobí ti závraty, opije ťa, oberie ťa o rovnováhu a privedie ťa k ubližovaniu sebe samému a druhým.

Každý z nás, ak sa nad týmto zamyslí, svojou troškou môže prispieť k všeobecnému blahu všetkých. Aj preto tridsaťročný úspech a rast firmy MED-ART prijímam s pokorou ako dar, ale i ako zodpovednosť.

AKO NEVYHORIEŤ

Treba si vždy najprv položiť otázku, ako ja vnímam zodpovednosť voči firme, kolegom a spoločnosti. Celé podnikanie vnímam preto ako dielo, ktoré prináša chlieb nielen pre mňa a moju rodinu, ale aj rodiny druhých. Podnikanie zároveň prináša mnoho neúspechov a sklamaní, ktoré môžu prerásť do frustrácie a demotivácie, preto si dennodenne treba všetky sklamania vyhadzovať z hlavy.

V podnikaní by nemalo ísť len o „viac mať“, ale o „viac byť“. Zo skúseností môžem tiež povedať, že podnikanie je vznešeným poslaním, zameraným na produkciu bohatstva, ale pre všetkých. Moja generácia nebola zvyknutá na „použi a odhod“, nebola zvyknutá na konzum a odpad. Za socializmu sme boli zvyknutí na primeranú chudobu a to nás viedlo k rozmeru ekonomického rozmýšľania. Dnešný svet často odmieta autoritu, mylí si pojmy a zamieňa autoritu za autoritárstvo. Ľudia si zamieňajú službu za servilnosť a konfrontáciu s utláčaním. Dávajte pozor vy, mladší, lebo toto sú kroky k budúcemu neúspešnému podnikaniu.

Ako si udržať podnikanie a nevyhorieť, je veľká téma. Každý človek počas života zažije aj pocit opustenosti, slabosti či bolesti. Tieto nepríjemné stavy sú tu na to, aby sme si uvedomili svoju obmedzenosť a porozumeli kolegom, ale aj partnerom v rodine. To viem povedať z vlastnej praxe, pretože na čele firmy stojím už dlho. Je tu čas, kedy by som sa rád nechal nahraďiť mojimi deťmi ako špičkovými manažérmi.

Na záver mi dovoľte popriať vám všetkým čitateľom aj kolegom dožiť sa roly mudrca. Nech táto rola prinesie iným bezpečnosť, stabilitu a autoritu poskytujúcu pocit istoty. Nech ste oporou a vzorom. Nech ste ako maják pre lode na rozbúrenom mori života. Nech aj iní ako vy si dokážu zachovať chladnú hlavu, aby vedeli poradiť mladším, čo je potrebné urobiť. Aby sa aj mladší učili zodpovednosti a disciplíne, lebo my starší sme im ukazovali, ako vyhrávať, ale i prehrávať. Ukazovali sme, ako sa naučiť vyrovnávať so životnými situáciami, ako so životom bojovať a nikdy sa nevzdávať, a tak vytrvať až do posledného obdobia oddychu...

Ján Holec

Aktuality zo sveta farmácie

V roku 2021 odporučila Európska lieková agentúra 92 nových liekov na uvedenie na trh. 53 z nich obsahuje novú účinnú látku, ktorá ešte nikdy nebola v EÚ uvedená na trh. Oproti roku 2020, kedy bolo uvedených na trh 39 nových liekov, ide o 35 %-ný nárast. Prehľad kľúčových odporúčaní v roku 2021 zahŕňa údaje o autorizácii liekov a výber nových liečebných postupov, ktoré predstavujú významný pokrok v ich terapeutických oblastiach.

Hlavnou prioritou EMA v roku 2021 bolo ochorenie COVID-19. Agentúra zaregistrovala 4 vakcíny a 5 liečebných postupov pre ochorenie COVID-19. Veľa úsilia sa venovalo zvyšovaniu výrobných kapacít a dodávok vakcín. V priebehu roka EMA schválila 33 nových výrobných závodov pre vakcíny COVID-19, čo viedlo k podstatnému zvýšeniu výrobnnej kapacity a ponuky vakcín.

Hneď ako je liek povolený Európskou komisiou a predpísaný pacientom, EMA a členské štáty EÚ nepretržite monitorujú jeho kvalitu a pomer prínosu a rizika a v prípade potreby prijímajú regulačné opatrenia. Opatrenia môžu zahŕňať zmenu informácií o lieku, pozastavenie alebo stiahnutie lieku alebo stiahnutie obmedzeného počtu šarží. Súčasťou dokumentu je aj prehľad niektorých najvýznamnejších odporúčaní vrátane bezpečnostných odporúčaní pre vakcíny proti COVID-19, ktoré získali celosvetovú pozornosť verejnosti.

Z dokumentu vyberám niekoľko molekúl, ktoré majú vynikajúce predpoklady pre zlepšenie verejného zdravia:

ONKOLÓGIA

ABECMA – prvá bunková génová terapia na liečbu dospelých s relabujúcim/refraktérnym mnohopočetným myelómom

TRODELVY – liek na liečbu dospelých s metastatickým triple-negatívnym karcinómom prsníka

GASTROENTEROLÓGIA/HEPATOLÓGIA

BYLVAY – prvá liečba pre progresívnu familiárnu intrahepatálnu cholestázu PFIC) u pacientov vo veku 6 mesiacov a starších

IMUNOLÓGIA/REUMATOLÓGIA/TRANSPLANTÁCIA

TAVNEOS – prvá liečba pre dospelých pacientov s ťažkou aktívnou granulomatózou s polyangiitídou

alebo mikroskopickou polyangiitídou a zriedkavých zápaloch ciev

VOXZOGO – na liečbu achondroplázie a stavov, ktoré zhoršujú rast kostí a spôsobujú dwarfizmus

METABOLIZMUS

IMCIVREE – na liečbu obezity a kontrolu hladu podmieneného genetickým deficitom MC4R (melanocortin 4 receptor)

NEUROLÓGIA

EVRYSDI – prvá orálna liečba pre pacientov so spinálnou svalovou atrofiou a zriedkavými a často fatálnymi genetickými ochoreniami spôsobujúcimi svalovú slabosť a stratu pohybu

OFTALMOLÓGIA

ENSPRYNG – liečba optickej neuromyelitídy u pacientov od 12 rokov, ktorí sú (AQP4-IgG) séropozitívni

Zdroj: EMA – Human medicines highlights 2021

PharmDr. Petra Haár Némethová

Som farmaceut a som hrdý na svoje povolanie

Značka Som farmaceut od MED-ART-u prichádza s novou limitovanou edíciou FARMACEUT (zdravotník – odborník na lieky – superhrdina v bielom). Dizajnovo je minimalistická s dominantnou farbou bledofialovou. Inšpirovali sme sa farbou roka 2022 Very Peri a jej pastelový tón sme chceli priniesť k vám ako súčasť edície. Bledofialovú dopĺňa biela a bledožltá. Striedma farebnosť, typická pre minimalistický štýl, dá vyniknúť kvalitným materiálom a myšlienke, s ktorou bola limitovaná edícia vytvorená.

Minimalizmus nespôsobuje vizuálny stres a vďaka tomu je možné plne sa sústrediť na to najdôležitejšie – na myšlienku vyjadrenú nápisom, ktorý poukazuje na 3 piliere typické pre povolanie farmaceut. To je v skratke charakterizované ako zdravotník, odborník na lieky, ktorý vie o nich všetko, a superhrdina v bielom, ktorý pacientom pomôže pri zdravotných problémoch a odporučí ďalší postup. Upozorní na zloženie liekov, uchovávanie, dávkovanie a interakcie, ktoré môžu nastať pri užívaní viacerých liekov, doplnkov výživy, ale aj v kombinácii s jedlom či nápojmi. Poradí so suplementáciou a pri výbere voľnopredajných liekov s prihliadnutím na stav ochorenia, vek a pohlavie pacienta. Vydáva lieky a zdravotnícke pomôcky na recept, ktoré predpíše lekár a pripraví liek šitý na mieru pacientovi. Cieľom je, aby farmaceuti, ktorí budú limitovanú edíciu nosiť, priblížili viac svoje povolanie pacientovi.

Limitka je dostupná na www.somfarmaceut.sk len v obmedzenom množstve do vypredania zásob. Obsahuje tričká a mikiny do práce i voľný čas dvoch farieb pre farmaceutky aj farmaceutov, ďalej čiapku, fľašu a hrnček na lahodný čaj či kávu. Zdarma si môže každý hrdý farmaceut stiahnuť aj pozadie na mobil.

Prídanou hodnotou limitovanej edície je kampaň, ktorej cieľom je poskytnúť mediálny priestor farmaceutom, kde môžu odprezentovať svoju odbornosť. Počas 3 mesiacov (marec–apríl–máj) uvidíme 3 farmaceutov (PharmDr. Janu Michaličkovú, PharmDr. Patríciu Čečkovú, PharmDr. Paulínu Kollárikovú) v 3 periodikách (Zdravie, Nový čas – zdravotnícka príloha, Báječná žena špeciál – náklad spolu 147-tisíc ks) s 3 sezónnymi témami (alergie, tráviace problémy, opaľovanie a starostlivosť po ňom) atraktívnymi pre čitateľa.

Podstatou je podať pomocnú ruku farmaceutom a ukázať celému Slovensku, že farmaceut je odborník a nie predavač. Limitovaná edícia aj kampaň má slúžiť na zvyšovanie povedomia o farmaceutoch a ich odbornosti. Periodiká v rámci kampane sme vybrali s ohľadom na cieľovú skupinu, ktorá sa zaujíma o zdravie, ďalej čítanosť a popularitu medzi čitateľmi. Chceli sme priblížiť prácu farmaceuta ako odborníka, ktorý je pacientovi kedykoľvek nablízku. Je prvým a posledným kontaktom v zdravotnom systéme, pracuje v lekárni, ktoré je najdostupnejšie zdravotnícke zariadenie. Tiež sme chceli poukázať na jeho rôznorodú činnosť, ktorou vie byť pre pacienta nápomocný.

Kampaň ladí s limitkou a jednoduché línie typické pre minimalizmus sú reakciou na uponáhľaný život a záplavu informácií. Preto rýchlo a prehľadne dostane pacient cenné informácie vďaka farmaceutom spolu s krátkou informáciou, v čom všetkom mu vie poradiť a pomôcť. Zároveň chceme takýmto spôsobom apelovať na verejnosť, aby sa vždy obrátila na farmaceuta a nie na internet v tak dôležitej veci, ako je zdravie.

Text: PhDr. Katarína Miháliková, marketing MED-ART

NOVÁ LIMITOVANÁ EDÍCIA FARMACEUT

ZDRAVOTNÍK - ODBORNÍK NA LIEKY - SUPERHRDINA V BIELOM

Minimalistická edícia, ktorej dominantnou farbou je bledofialová. Inšpirovali sme sa farbou roka 2022 Very Peri a jej pastelový tón sme 'chceli priniesť ako súčasť edície. Bledofialovú dopĺňa biela a bledožltá.

Podstatou sú 3 piliere, ktoré sú pre povolanie farmaceuta typické a každý pacient by si ich mal v komunikácii s ním uvedomiť. Cieľom je, aby si pacienti spájali povolanie farmaceuta s tým, že je zdravotník, odborník na lieky, ktorý vie o nich všetko a superhrdina v bielom, ktorý im pomôže pri zdravotných problémoch a odporučí ďalší postup.

Pridanou hodnotou limitovanej edície je kampaň, ktorej cieľom je poskytnúť mediálny priestor farmaceutom, kde môžu odprezentovať svoju odbornosť.

Počas 3 mesiacov (marec-apríl-máj) uvidíme 3 farmaceutov v 3 periodikách (Zdravie, Nový čas - zdravotnícka príloha, Báječná žena špeciál) s 3 sezónnymi témami atraktívnymi pre čitateľa.

Limitka je dostupná na www.somfarmaceut.sk len v obmedzenom množstve do vypredania zásob.

**UŽ 10 ROKOV POMÁHAME
NEZÁVISLÝM LEKÁRŇAM**

VAŠA

— LEKÁREŇ —

Vaša Lekáreň je tu pre Vás

Vaša Lekáreň vznikla v roku 2012 a aktuálne tvorí sieť 290 nezávislých lekární po celom Slovensku. Tento rok tak oslavujeme 10. výročie, za toto obdobie bolo našou prioritou pomáha nezávislým lekárňam po celom Slovensku. K podpore ekonomického zdravia lekárne postupne pribudli ďalšie oblasti, ktoré Vaša Lekáreň zabezpečuje pre členské lekárne. Vaša Lekáreň aktuálne stojí na 6 základných pilieroch:

MAJITELIA

Majiteľom nezávislých lekární pomáhame udržať a prevádzkovať vlastnú a ekonomicky zdravú lekáreň. Vaša Lekáreň zabezpečuje obchodné podmienky a bonusy od viac ako 60 farmaceutických firiem.

ZAMESTNANCI

Pacienti radi chodia do lekárne v ktorej ich privíta usmiaty a ústretový farmaceut. Vaša Lekáreň pomáha zamestnancom so vzdelávaním, odmenami, súťažami a taktiež zábavou na firemných podujatiach.

PACIENTI

Vaša Lekáreň pomáha udržať verných a prilákať nových pacientov. Pacientom pomáhame pravidelnými mesačnými zľavami na všetky TOP obrátkové lieky, výživové doplnky a ostatný sortiment lekárne. Okrem toho zabezpečujeme znížené doplatky na vybrané Rx lieky. Aby sa pacienti o tejto ponuke dozvedeli, zabezpečujeme výrobu a distribúciu marketingových nástrojov ako Akciový leták, Zľavové kupóny, televízna reklama a aktívne komunikujeme taktiež cez sociálne siete.

LEKÁREŇ

Základom každej značky je jasná identifikácia – pacient musí vedieť kam ide. Pacienti sa taktiež lepšie cítia v lekární, v ktorej sa vedľa dobre orientovať. Vaša Lekáreň vie ako správne a efektívne označiť a usporiadať lekáreň.

TOTO Pharma

TOTO je vlastná značka výživových doplnkov Vašej Lekárne. TOTO dbá na najvyššiu kvalitu výživových doplnkov, zdravotné benefity pre pacientov (bez lepku, cukru, alergénov, laktózy), priaznivú cenu a ekológiu. Chceme aby sa na kvalitu produktov TOTO Pharma vedeli spoľahnúť lekárnici a aj pacienti. TOTO Pharma je podľa IMS/IQVIA najinovativejšia značka na OTC trhu v roku 2020.

INTERNETOVÁ LEKÁREŇ - www.vasalekaren.sk

Vo Vašej Lekárni veríme, že je možné spojiť off-line a on-line svet. Do kamenných lekární sa snažíme aj prostredníctvom osobného odberu a rezervácie liekov prilákať nových ľudí a ukázať im, že v lekárnach pracujú odborníci, ktorí im poradia s ich problémami.

Všetko najlepšie Vaša Lekáreň!

Róbert Ďuriš
výkonný riaditeľ

Automatizované skladovacie systémy v lekárenstve

Automatizácia, tak ako ju vo svojom slávnom románe R.U.R. predpovedal Karel Čapek, bola v tom čase považovaná za fikciu, v súčasnosti preniká do mnohých oblastí bežného života, lekárenstvo nevynímajúc. Je to úplne prirodzené, pretože výhody automatických skladovacích systémov sú nespochybniteľné. Klasické regálové či skrinkové systémy sú náročné jednak na priestor, ako aj na efektívnu organizáciu či ľudské zdroje. Pri tomto usporiadaní je značne komplikované sledovať v reálnom čase stavy jednotlivých položiek, ich spotrebu, nutnosť doplnenia zásob a mnohé iné parametre, ktoré sú kľúčové pre optimalizáciu práce a ekonomiky pracoviska. Následkom chýbajúceho prehľadu sú často zvýšené skladové zásoby, nižšia efektivita a rýchlosť výdaja. Budúcnosť moderných prevádzok je v stále väčšej miere spájaná s využívaním automatických zariadení.

Ing. Mikuláš Dunda, MPH,
KAM Hospital MED-ART

Jednou z prvých nemocničných lekární, ktoré vo svojej prevádzke začali využívať automatizované skladovacie systémy, je nemocničná lekáreň v Považskej Bystrici. Jedným z nich je systém **EK 7810-LogiPharm** od slovenskej spoločnosti KOVAL SYSTEMS, a. s.

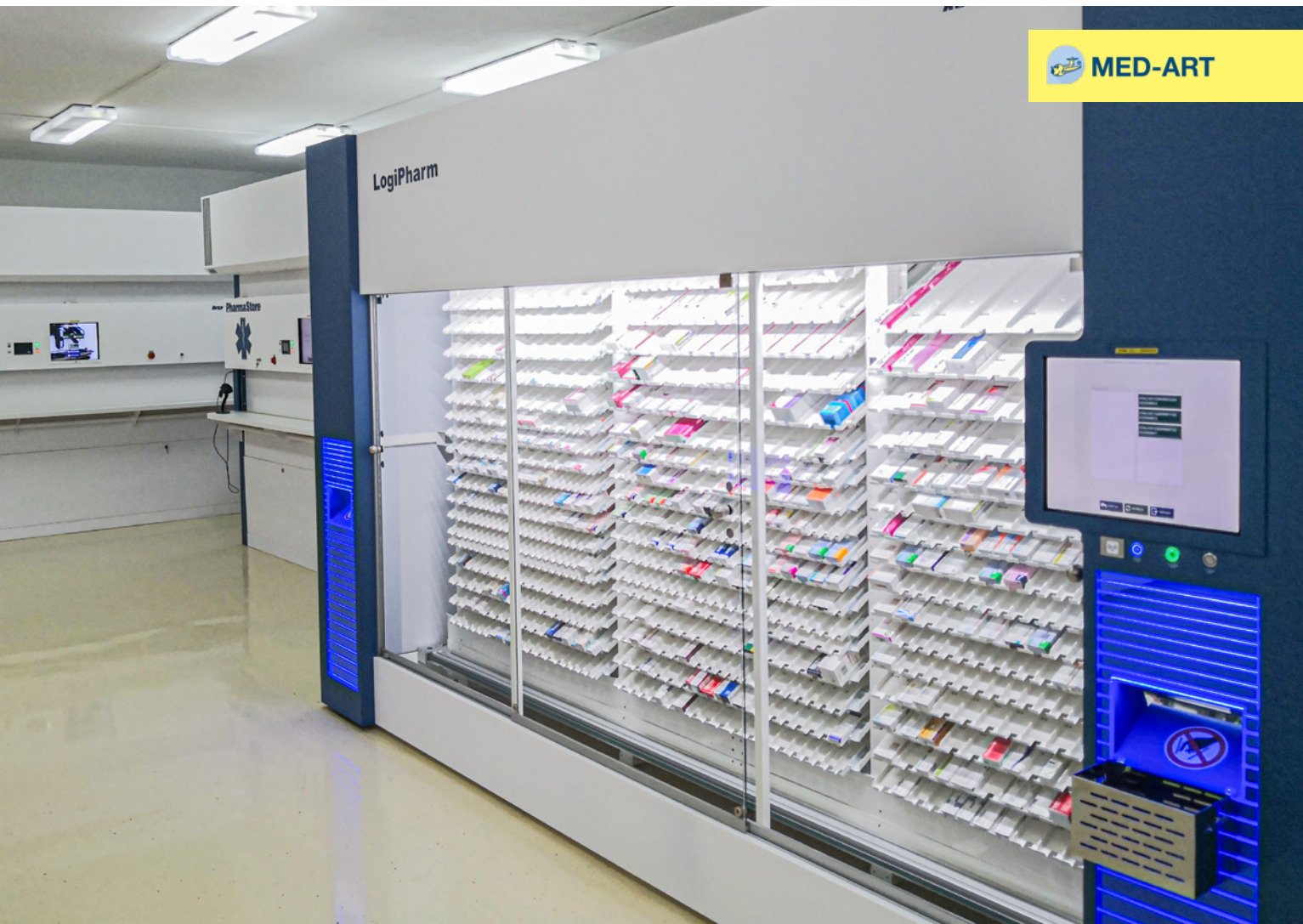
EK 7810-LogiPharm predstavuje vyspelé riešenie, v ktorom sa spája vysoká efektivita práce personálu lekárne s minimálnymi nárokmi na skladové priestory. V spojení so súčasnými lekárenskými IT systémami prináša do práce lekárne okamžitý prehľad o zásobách liekov a rýchlu dostupnosť položiek.

LogiPharm je moderný automatický systém na uskladnenie a výdaj liekov v krabičkovej forme. Je vybavený súradnicovým robotickým systémom s precíznym polohovaním a špeciálnym výdajovým extraktorom pre výber krabičiek zo systému políc.

Pracuje na princípe „Lieky k výdajnému pultu“. Položky sú vydávané automaticky podľa voľby operátora, a to buď hromadne – viac položiek naraz, alebo po jednotlivých baleniach. Každá položka je vydaná do operátorom určeného výdajného otvoru. Výdajné otvory môžu byť doplnené sklom vedúcim až na pracovný pult lekárni, ktorý požiadavku na výdaj zaslal. Ovládanie prebieha pomocou dotykového monitora a intuitívneho HMI rozhrania.

Zariadenie je vybavené inteligentným informačným LED systémom pre naskladnenie krabičiek liekov, ktorý vylučuje chyby spôsobené ľudským faktorom pri naskladňovaní. Po naskenovaní ručným skenerom sa danej položke automaticky prideli prvé vhodné skladové miesto. Pozícia pre naskladnenie je označená svietiacim LED indikátorom na zadnej strane zariadenia. Systém sa vyznačuje jednoduchosťou, spoľahlivosťou a efektivitou využitia kapacity stroja.

LogiPharm môže byť ľahko integrovaný do nadradených informačných systémov využívaných pre skladový manažment nemocničných alebo verejných lekární. Pri naskladňovaní sa automaticky prenášajú všetky dostupné informácie o pozícii krabičky lieku do IT systému lekárne a databázy skladových miest. Zároveň sa informácie v systéme aktualizujú aj po výdaji liekov zo zariadenia. Tak je zabezpečený dokonalý prehľad o spotrebe a aktuálnom množstve uskladnených liekov.

EK 7810 - LogiPharm predstavuje vyspelé riešenie, v ktorom sa spája vysoká efektivita práce personálu lekárne s minimálnymi nárokmi na skladové priestory.

Liekové automaty LogiPharm sa vyrábajú v rôznych veľkostiach, čiže je možné ich prispôbiť skladovacím kapacitám, resp. priestorovým možnostiam jednotlivých lekární.

VÝHODY SYSTÉMU:

- » automatické, jednoduché a rýchle vydávanie balení liekov bez nutnosti ich hľadania a opúšťania pracoviska,
- » 100 %-ná presnosť pri vydávaní liekov na základe šarže, expirácie atď.,
- » prehľadné a efektívne skladovanie,
- » veľká kapacita zariadenia,
- » maximálna úspora času a nákladov,
- » zvýšenie komfortu a efektivity pri práci,
- » výdaj liekov je umožnený len autorizovaným užívateľom,
- » jednoduché naskladňovanie liekov s využitím inteligentného LED systému,
- » možnosť obsluhovať viacero pracovísk len s jedným zariadením,
- » prepojenie s centrálnym IS nemocnice/lekárne (sledovanie spotreby, záznamy o výdaji, objednávanie nových zásob a iné),
- » možnosť použitia aj ako 24/7 pre samoobslužný výdaj voľnopredajných liekov,
- » moderný dizajn a možnosť výberu farebného vyhotovenia zariadenia.

Ďalším komplexným, moderným a výkonným systémom, ktorý vo svojom skladovom hospodárstve využíva nemocničná lekáreň Považská Bystrica, je systém **EK 7740-LogiX**. Využíva sa na automatické naskladňovanie a vyskladňovanie špecializovaného zdravotníckeho materiálu a iného lekárenského sortimentu uloženého v štandardných EURO prepravkách. Konštrukcia zariadenia umožňuje efektívne uskladnenie materiálu rôznych rozmerov, množstiev a obrátkovosťou. Predstavuje kompaktné zariadenie pre logistické pracoviská s pohybom veľkého množstva materiálu.

EK 7740-LogiX v sebe spája výhody tradičného skladovania v regáloch a použitia prostriedkov automatizácie. Zabezpečuje presun požadovaného ŠZM zo skladovacieho miesta v systéme až k rukám personálu. Opätovné naskladnenie prepravky na pôvodnú pozíciu prebieha automaticky po ukončení a potvrdení výberu požadovaných položiek. Zakladač LogiX takto eliminuje zdĺhavé vyhľadávanie materiálu a fyzicky náročnú manipuláciu.

EK 7740-Logix, využívajúci štandardné EURO prepravky v spojení s informačným systémom, je ideálnym zariadením pre optimalizáciu skladovania a logistiky v Ústavných lekárnach a nemocničných skladoch.

Naskladňovanie a vyskladňovanie prepraviek z regálového systému zakladača vykonáva automatický manipulátor. Pohybuje sa horizontálne po vodiacich dráhach v uličke medzi regálmi, vertikálne s pomocou výťahových dráh na kletke zakladača a taktiež do strán s pomocou výsuvných ramien extraktora. Ramená využíva systém pri výbere, resp. naskladnení prepraviek.

Naskladňovanie do automatického zakladača EK 7740-LogiX je rýchle a jednoduché. Celý proces prebieha na vstupnom pracovisku, takže personál nie je nútený odchádzať na iné miesto, resp. do iných miestností. Toto pracovisko je vybavené sústavou výťahových mechanizmov (zabezpečujúcich vertikálny pohyb), dopravníkov (vykonávajúcich horizontálny pohyb) a dotykovým panelom. Výstupné pracovisko, na ktorom prebieha proces vyskladnenia materiálu, je tvorené sústavou valcových a pásových dopravníkov, pričom na ovládanie sa taktiež používa dotykový panel.

Efektívne fungovanie automatických skladovacích systémov by nebolo možné bez vhodného softvérového riešenia. Softvérová výbava uvedených systémov umožňuje plnohodnotnú výmenu dát medzi jednotlivými zariadeniami a centrálnym serverom AWSL. V prípade, že nadradený lekárenský systém nie je dostupný, môže byť LogiPharm doplnený o systém IMT Medical, ktorý nahrádza nadradený systém a umožňuje zariadeniu pracovať aj v autonómnom režime. Pomocou systému IMT Medical je možné vytvoriť vo veľkých lekárnach komplexné zostavy vzájomne spolupracujúcich skladových zariadení z ponuky spoločnosti KOVAL SYSTEMS, a. s.

IMT Medical je jedným zo špeciálnych skladových systémov, ktoré KOVAL SYSTEMS, a. s., vytvoril pre použitie v liekovom hospodárstve verejných a nemocničných lekární. Využívaním IMT Medical je možné jednoducho a v reálnom čase získať prehľad o stave zásob v strojoch, dátume expirácie a o ďalších vybraných údajoch. Samozrejmosťou je napojenie na DB centrálného skladu a vykonávanie všetkých operácií s týmto skladom. Prístup do systému je umožnený autorizovaným užívateľom. Prístupové práva môžu byť členené podľa hierarchie obsluhy a povolených segmentov skladu.

Užívateľ má možnosť definovať si jednotlivých dodávateľov, priradovať ceny, čas dodania a iné voliteľné parametre liekov. Všetky tieto informácie zákazníkovi efektívne pomôžu pri riešení odberateľsko-dodávateľských a logistických požiadaviek. Presná evidencia všetkých skladových pohybov a manipulácie s položkami zabezpečuje maximálny prehľad o naskladnení a výbere položiek zo strojov. Inventúrny modul v rámci systému slúži na kontrolu a vykonanie inventúry obsahu liekov a ŠZM uložených v strojoch. Poskytuje prehľad naskladnených alebo vydaných položiek zo stroja v prehľadných zostavách.

Zakladač EK 7740-LogiX je komplexný, moderný a výkonný systém na automatické naskladňovanie a vyskladňovanie špecializovaného zdravotníckeho materiálu a iného lekárenského sortimentu.

VÝHODY SOFTVÉROVÉHO RIEŠENIA:

- » detailná evidencia položiek v zariadení,
- » automatická evidencia expirácie liekov,
- » on-line prehľad o obsadenosti a dostupnej kapacite jednotlivých zariadení,
- » e-mailová notifikácia v prípade poklesu zásob pod zadanú hodnotu,
- » evidencia všetkých operácií v sklade liekov,
- » automatické generovanie objednávok liekov,
- » evidencia dodávateľov, priradenie ceny, času dodania položiek atď.,
- » prehľadný manažment skladových položiek,
- » export dát za vybrané časové obdobie v štandardných formátoch (*.csv, *.xls), prípadne graficky,
- » podpora práce s čítačkou EAN a 2D kódu,
- » podpora integrácie a napojenie na rôzne nadradené informačné systémy,
- » jednoduchá inventúra strojov.

Veľkou výhodou riešenia realizovaného v nemocničnej lekární v Považskej Bystrici boli viaceré individualizované riešenia vrátane plného prepojenia s NIS na základe požiadaviek pracovníkov nemocničnej lekárne. Tieto riešenia sú využiteľné aj pre iné podobné pracoviská a vznikali na základe dlhodober spoluprá-

Kolektív nemocničnej lekárne NsP Považská Bystrica. Prvý zľava vedúci lekárník nemocničnej lekárne Mgr. Michal Smolnický.

ce lekárne a dodávateľa. O tom, ako táto spolupráca prebiehala, sme sa porozprávali s vedúcim lekárnikom nemocničnej lekárne, Mgr. Michalom Smolnickým.

● **Pán magister, viem, že viacero softvérových riešení, ktoré dodávateľ realizoval vo Vašej nemocničnej lekární vzniklo na základe Vašich požiadaviek. Ako táto spolupráca prebiehala?**

Spolupráca s KOVAL SYSTEMS, a. s., prebiehala veľmi dobre. Na začiatku nám sprístupnili zariadenia zo základným nastavením, ktoré sme podrobili dôkladnému testovaniu, a následne sme pripomienkovali naše postrehy. Po doprogramovaní sa opätovne spustil cyklus testovania.

● **Koľko trvala samotná realizácia projektu od prvých rokovaní až po plnohodnotné spustenie systému?**

Samotnú realizáciu od prvotných plánov, stavebných úprav, montáží zariadení a sprevádzkovania odhadujem na cca tri a pol roka.

● **Čo všetko táto realizácia v sebe zahŕňovala?**

Realizácia zahŕňala stavebné úpravy, naplánovanie rozmiestnenia zariadení, testovanie a samotné pri-

pomienkovanie. Podotýkam, najdôležitejšie bolo pre nás stabilizovať chod lekárne tak, aby oddelenia, SValZ a ambulancie NsP nezaznamenali pokles kvality a kvantity našej lekárenskej starostlivosti.

● **V každom prípade výsledok stál za to. Aké sú z Vášho pohľadu prínosy automatizácie pre prácu nemocničnej lekárne?**

Najväčšie prínosy sme zaznamenali práve počas pandémie. Potrebovali sme efektívne uskladniť, evidovať a expedovať obrovské množstvá liekov, dezinfekcie a zdravotníckeho materiálu bez možnosti navýšenia personálneho obsadenia, resp. s hrozbou zníženia stavov z dôvodu karantény.

● **Aké ďalšie inovácie by ste chceli realizovať v nemocničnej lekární v blízkej budúcnosti?**

V blízkej budúcnosti by sme chceli spraviť prvé kroky na rozbehnutie implementácie klinickej farmácie v praxi priamo v NsP Považská Bystrica.

Spracoval: Ing. Mikuláš Dunda, MPH, KAM Hospital MED-ART

Foto: archív Nemocničnej lekárne NsP Považská Bystrica

Vzdelávanie za hranicami

„Covidové“ obdobie obzvlášť poskytuje študentom možnosť pripojiť sa online na rôzne webináre. Čo všetko bolo poskytnuté študentom farmácie za posledné mesiace?

Šte v októbri usporiadala EFPIA (Federation of Pharmaceutical Industries and Association) webinár na tému: How can we make the impossible possible for rare and paediatric disease? Taktiež IPSF EuRO pripravilo online vzdelávaciu akciu s názvom: Young Pharmacists' Chat: Pharmaceutical Care in Diabetes. Počas tohto online meetingu sa mladé lekárničky z Chorvátska a z Veľkej Británie podielili o svoje poznatky a skúsenosti pri starostlivosti o pacienta s cukrovkou a nezabudli spomenúť ani možnosti kariérneho rastu mladého farmaceuta.

V novembri sme mali možnosť spoznať virtuálny výmenný program (School of Pharmacy ITB Virtual Exchange Program) so študentmi farmácie z Indonézie, počas ktorého sme sa mohli dozvedieť veľa ohľadom Covid-19 vakcíny, uvedenia do lekárenskej praxe, úloh farmaceutov pri vývoji nových kozmetických produktov a bylín a ich využití. V tomto mesiaci prebehla aj séria webinárov od IPSF zameraných na antimikrobiálnu rezistenciu a EPSA si k 18. novembru, ktorý je známy ako Európsky deň povedomia o antibiotikách, pripravila kampaň, v rámci ktorej sa študenti mohli zapojiť do súťaže a workshopu.

Aj tento rok sa organizoval projekt s názvom Open Call for Participants Youth Trainers Academy 2021. Prebiehal v Litve a uskutočnil sa koncom novembra až začiatkom decembra 2021. Cieľom projektu bolo zaškolenie študentov z celého sveta v oblasti Soft Skills, pričom absolventi tohto tréningu mohli byť zaradení medzi EPSA Trainers.

V dňoch 22. 2. a 23. 2. sa uskutočnilo podujatie Farmaceuti pre farmaceutov: Dni pracovných príležitostí 2022, ktorú organizoval náš spolok v spolupráci hlavne s našou ALMA MATER – Univerzitou veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, ale aj s mnohými ďalšími. Farmaceutické firmy či zástupcovia lekární mohli študentom predstaviť svoju spoločnosť a zároveň im aj navrhnúť rôzne možnosti kariéry. Podujatia sa zúčastnili ako slovenské, tak aj české spoločnosti. Niektorí prišli osobne, iní sa s nami kvôli nepriaznivej situácii spojili online formou.

Členovia nášho spolku sa zapoja aj do výmenného pobytu so študentmi farmácie z Francúzska, konkrétne z mesta Angers, a to v termíne od 23. 3. – 29. 3. 2022. Tešíme sa každej príležitosti a možnosti získavať nové informácie a obohacovať svoj študentský život.

Laura Lörincová
predsedníčka pre zahraničie
v Spolku košických študentov farmácie

Prečítaj si odborný článok a sprav si akreditovaný AD test

Akreditované AD testy v SLeK a SKMTP:

Stres a nervová sústava (platnosť AD testu 3.1 - 31.1.2022)

Hemoroidy (platnosť AD testu 1.2. - 28.2.2022)

Srdce a cievy (platnosť AD testu 1.3. - 28.3.2022)

Svaly, kĺby, končatiny (platnosť AD testu 1.4. - 2.5.2022)

Alergie (platnosť AD testu 2.5. - 27.5.2022)

Hnačka (platnosť AD testu 1.6. - 28.6.2022)

Močové cesty (platnosť AD testu 1.7. - 29.7.2022)

Pankreas a trávenie (platnosť AD testu 1.8. - 26.8.2022)

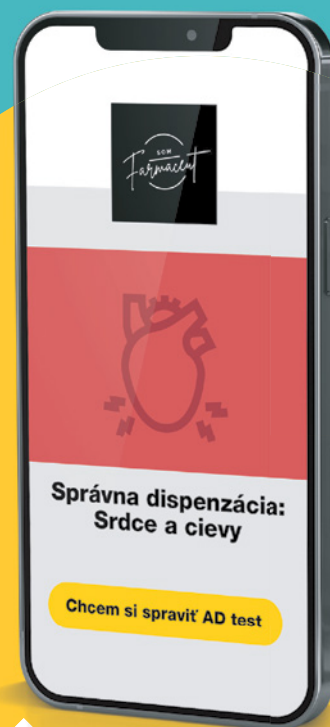
Pálenie záhy a reflux (platnosť AD testu 2.9. - 30.9.2022)

Imunita (platnosť AD testu 3.10.- 28.10.2022)

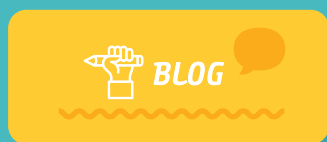
Podporná liečba pri antibiotikách (platnosť AD testu 2.11. - 30.11.2022)

Kardiovaskulárny systém (platnosť AD testu 1.12.- 29.12.2022)

Odborné články a aktuálne platný AD test
nájdete na www.somfarmaceut.sk v záložke
Edukácia, Odborné články.

Sleduj na www.somfarmaceut.sk aj:

dostupné aj na
 Spotify

Správna dispenzácia:

Chrípka

Chrípka je akútne vírusové ochorenie, u ľudí najčastejšie spôsobené chrípkovými vírusmi typu A, B, menej často C. Ide o vysoko nákazlivé infekčné ochorenie, ktoré sa šíri kvapôčkovou infekciou. U jednotlivých vírusov chrípky dochádza každoročne ku genetickým mutáciám, čo znižuje účinnosť očkovania proti chrípke (ako najdokonalejšieho nástroja prevencie) a vedie k riziku epidémií či pandémieí.

Najrizikovejšou skupinou sú osoby nad 65 rokov a osoby akéhokoľvek veku (vrátane detí) trpiace iným závažným chronickým ochorením (chronické choroby srdca a ciev, dýchacieho systému, diabetes mellitus a pod.).

Inkubačná doba chrípky je 12 hodín až 3 dni. Začiatok je náhly, s horúčkou 38–40 °C, ktorú často sprevádza zimnica, bolesti hlavy, svalov a kĺbov, pocit sucha a škriabania v krku, rinofaryngitída a dráždivý, suchý kašeľ. **Pri správnej liečbe sa teplota normalizuje v priebehu 3–5 dní.** Ďalšie menované príznaky ustupujú do 7–10 dní a celková únava môže pretrvávať až 2–4 týždne. Chrípka môže mať prejavy aj na iných orgánových sústavách (predovšetkým v rámci GIT). V niektorých prípadoch sú tieto symptómy dominantnejšie ako príznaky na dýchacom systéme.

Pri liečbe chrípky je dôležitý telesný aj duševný pokoj a oddych, dostatočné množstvo tekutín, ľahká strava, prípadne zvýšený príjem vybraných mikronutrientov. **V rámci symptomatickej liečby sa uplatňujú predovšetkým analgetiká/antipyretiká, rehydratačné prípravky, antiseptiká a antiflogistiká na lokálnu aplikáciu, nosové dekongestíva, prípadne iné prípravky na podpornú a doplnkovú liečbu.**

Antitusiká nie sú v prípade suchého kašľa vhodné na liečbu, a to predovšetkým v počiatočných fázach ochorenia, keďže môžu komplikovať odstraňovanie sekrétov z dýchacích ciest.

V rámci prevencie chrípky dominuje každosezónne očkovanie aktuálnou verziou vakcíny a v čase zvýšeného rizika nákazy tiež dostatočná hygiena, dezinfekcia rúk, mechanická ochrana dýchacích ciest a vyhýbanie sa pobytu na rizikových miestach s vysokou pravdepodobnosťou nákazy.

MOŽNOSTI ASISTOVANÉHO SAMOLIEČENIA A DOPLNKOVEJ LIEČBY

1. Neopioidové analgetiká (systémovo)
2. Rehydratačné prípravky (systémovo)
3. Antiseptiká, antiflogistiká a antibiotiká (lokálne)
4. Nosové dekongestíva (systémovo)
5. Nosové dekongestíva (lokálne)

Sirup na úľavu od kašľa s koreňom ibiša lekárskeho 100 ml

Etanolvý extrakt zo skorocelu, pľuzgierky, rumančeku, s koreňom ibiša a sladkovky. Používa sa pri ochoreniach dýchacích ciest na uľahčenie vykašliavania a zmiernenie dráždivého kašľa. Okrem bylinných extraktov v zmesi na suchý kašeľ pozitívne vplýva aj feniklová a badyánová silica. Veľmi príjemné chuťové korigencium tu predstavuje silica zo sladkého pomaranča.

Spôsob použitia:

Dospelí a deti od 12 rokov môžu užívať sirup neriedený, mladším deťom podávajúte v čaji.

Dospelí a deti nad 12 rokov: 3 x denne 50 kvapiek

Deti od 7 do 12 rokov: 3 x denne 25 kvapiek.

Deti od 3 do 7 rokov: 3 x denne 15 kvapiek.

Zloženie:

Extrakt skorocel kopijovitý list, pľuzgierka islandská stielka, rumanček kamilkový kvet, ibiš lekárske koreň, sladkovka hladkoplná koreň, sorbitol, glycerol, vitamín C, feniklová silica, badyánová silica a silica zo sladkého pomaranča.

NEOPIOIDOVÉ ANALGETIKÁ (SYSTÉMOVO)

Neopioidové analgetiká sa používajú na **I. stupni analgetického rebríka, teda pri bolesti slabšej až strednej intenzity**. Zároveň vykazujú významný antipyretický účinok, takže sú využiteľné aj pri ochoreniach, ktoré sú sprevádzané vysokou horúčkou. Miestom pôsobenia NA sú periférne tkanivá, ako aj CNS. Na periférii účinkujú mechanizmom blokády syntézy prostanoidov, v CNS je pôsobenie mnohých z nich komplexnejšie.

V rámci asistovaného samoliečenia sú využiteľné tri zo štyroch skupín neopioidových analgetík:

- anilínové analgetiká (paracetamol),
- nesteroidové antiflogistiká (ibuprofén, naproxén a pod.),
- salicyláty (kyselina acetylsalicylová).

REHYDRATAČNÉ PRÍPRAVKY (SYSTÉMOVO)

Základom rehydratačnej terapie je **podávanie dostatočného množstva tekutín doplnených v prípade potreby elektrolytmi tak, aby boli dostatočne zabezpečené potreby organizmu pri dehydratácii.**

Dehydratácia je definovaná ako absolútna alebo relatívna strata objemu telových tekutín a elektrolytov, ktorá môže predstavovať ohrozenie zdravia a života postihnutej osoby. K dehydratácii dochádza v dôsledku zvýšených strát tekutín (horúčka, nadmerné potenie, zvýšená diuréza, hnačka, zvracanie a pod.), zníženého príjmu tekutín alebo iných príčin.

V rámci asistovaného samoliečenia je možné indikovať perorálnu rehydratáciu vo forme tzv. orálnych rehydratačných roztokov (ORS). V praxi sa využívajú prípravky, ktorých zloženie zodpovedá odporúčaniam niektorej z troch najvýznamnejších spoločností: European Society of Pediatric Gastroenterology and Nutrition (ESPGHAN), American Academy of Pediatrics (AAP) a World Health Organization (WHO).

ANTISEPTIKÁ, ANTIFLOGISTIKÁ A ANTIBIOTIKÁ (LOKÁLNE)

Antiseptiká/antiflogistiká sa **používajú pri zápaloch a opuchoch dutiny ústnej, hltanu, pri zápaloch ďasien, paradentóze, zápaloch mandlí (vrátane sekundárnych ťažkostí po chemoterapii alebo rádioterapii), predovšetkým pri chorobách z nachladnutia. Ďalšou oblasťou použitia je podporná liečba pri konzervatívnom a extraktívnom zubnom ošetrovaní a zápaloch sliznice.**

Antiseptiká/antiflogistiká pri lokálnej aplikácii **vykazujú silný analgetický, antimikrobiálny a protizápalový účinok** (na rozdiel od bežných antiseptík, ktoré nepôsobia protizápalovo), čím redukovávajú zápalový edém a bolesť spojenú so zápalom rôzneho pôvodu.

U niektorých antiseptík/antiflogistík boli tiež zadokumentované **antimikrobiálne účinky**, čiže ich použitie pri infekciách v oblasti hrdla majú nielen symptomatické, ale aj kauzálne pôsobenie. Súčasťou kombinovaných prípravkov môžu byť aj lokálne baktericídne antibiotiká. Používanie lokálnych laryngologík z tejto skupiny by malo byť časovo obmedzené na prvých niekoľko dní trvania akútnej infekcie. Ich dlhodobé používanie sa neodporúča.

NOSOVÉ DEKONGESTÍVA (SYSTÉMOVO)

V prípade kombinácie príznakov chrípky, medzi ktorými figuruje opuch nosa a prínosových dutín súbežne s bolesťou tváre, prípadne bolesťami hlavy, svalov a kĺbov, je terapeuticky vhodné odporučiť krátkodobé použitie kombinovaných prípravkov s obsahom systémového dekongestíva a analgetika-antipyretika.

Z analgetík/antipyretík je najvhodnejšou terapeutickou voľbou paracetamol. Ten nemá dráždivý účinok na žalúdok a tráviaci trakt a navyše podporuje tzv. navodenú diaforézu, čiže potnú kúru (liečbu potením), ktorá je terapeuticky výhodná najmä pri vírusových infekciách.

Z dekongestív sa aktuálne terapeuticky používajú fenylefrín a pseudoefedrín. V prípade pseudoefedrínu sa zníženie opuchu nosa a okolitých tkanív dá očakávať pri dávke 60 mg. Fenylefrín vyvoláva dekongesciu už pri dávke 10 mg, čo je bežná dávka zastúpená v kombinovaných prípravkoch. Fenylefrín dosahuje svoj účinok (na rozdiel od pseudoefedrínu) priamym mechanizmom, čo dáva **predpoklad pre rýchlejší nástup účinku.** Systémové dekongestíva kombinované s analgetikami/antipyretikami sa indikujú aj pri liečbe zápalu stredného ucha. Sú určené iba na krátkodobé užitie, dlhodobé užívanie sa neodporúča.

PharmDr. Peter Stanko
Univerzitná lekáreň FaF UK
Bratislava

Medardova energia

Echinacea 50 ml, podpora správneho fungovania imunitného systému

Echinacea obsahuje látky, ktoré zlepšujú prirodzené obranné vlastnosti ľudského organizmu voči infekciám. Pôsobí priaznivo pri infekciách dýchacích ciest a kožných ochoreniach, ale aj pri samotnej liečbe nachladnutia.

Spôsob použitia:

Dospelí a deti nad 12 rokov: 5 x denne 60 kvapiek.

Deti od 6 do 12 rokov: 3 x denne 20 kvapiek.

Deti od 3 do 6 rokov: 2 x denne 20 kvapiek.

Zloženie:

Vodnoetanolový extrakt (1, 2:1) z čerstvej kvitnúcej rastliny Echinacea purpurová (L)

Moench. Asteraceae. Obsah etanolu 24,5% obj.

NOSOVÉ DEKONGESTÍVA (LOKÁLNE)

Na lokálnu dekongesciu je možné použiť primárne vazoaktívne dekon-
gestíva, prípadne ich je možné doplniť alebo nahradiť hypertonickými
roztokmi.

Vazoaktívne nosové dekonjestíva sú liečivá, ktoré sa používajú na
symptomatickú liečbu príznakov akútnej rinitídy, vazomotorickej rinití-
dy, alergickej rinitídy, paranazálnej sínusitídy, chrípky a iných ochorení
sprevádzaných opuchom sliznice nosovej dutiny a prínosových dutín
a sťaženým dýchaním.

**Patria medzi liečivá s α -sympatomimetickým účinkom, ktoré ces-
tou vazokonstrikcie okamžite znižujú opuch sliznice nosa, čo vedie
k rýchlej a dlhotrvajúcej dekongescii sliznice nosových ciest.**

Hypertonické nosové roztoky sa používajú pri symptomatickej liečbe
príznakov akútnej rinitídy, vazomotorickej rinitídy, paranazálnej sínusití-
dy, chrípky a iných ochorení sprevádzaných opuchom sliznice nosovej
dutiny a prínosových dutín či sťaženým dýchaním.

Na rozdiel od izotonických nosových roztokov, ktoré sa využívajú na
bežnú hygienu nosovej dutiny, **nie sú určené na dlhodobé používa-
nie**, ale aplikujú sa iba v čase zvýšenej tvorby a hromadenia sekrétu
rôznej viskozity v nosovej dutine a v paranazálnych dutinách. Podstata
ich účinku spočíva vo využití koncentračného gradientu, kedy **voda ako
hlavná objemová zložka sekrétu opúšťa dutiny smerom k miestu
s vyššou koncentráciou osmoticky aktívnych častíc** (v tomto prípa-
de hypertonického nosového prípravku).

**Hypertonické roztoky sú vhodnou alternatívou pre osoby, ktoré
netolerujú alebo majú kontraindikované použitie vazoaktívnych
dekonjestív zo skupiny sympatomimetík (osoby s vysokým krvným
tlakom, osoby s glaukómom a pod.).**

Hypertonické nosové roztoky zároveň predstavujú alternatívu pre pa-
cientov, ktorí sa snažia zbaviť závislosti na vazoaktívnych dekonjestí-
vach, resp. **pre osoby, ktoré sa chcú vyhnúť dlhodobejšiemu použi-
tiu týchto liekov.**

Účinnosť probiotík pri liečbe IBD

Nešpecifické črevné zápaly (IBD z angl. Inflammatory bowel disease), medzi ktoré patria Crohnova choroba (MC) a ulcerózna kolitída (UC), sú často refraktérne na štandardnú liečbu. V ich etiopatogenéze sa uplatňujú epiteliálno-slizničné imúnne interakcie, ktorých vznik, priebeh a dôsledky vo veľkej miere závisia od črevnej bakteriálnej flóry. Logickým vyústením v terapeutických postupoch sa tak javí administrácia probiotík. Racionalita ich použitia pri IBD sa sleduje už vyše 20 rokov a výsledky niektorých klinických štúdií sa odrazili aj v liečebných schémach s vysokým stupňom odporúčania.

doc. MUDr. Martin Huorka, CSc.
Prezident Slovenskej
gastroenterologickej spoločnosti

ÚVOD

Dynamická rovnováha medzi mikróbami, čiastočne komezálnou flórou, a následná defenzívna odpoveď hostiteľa na úrovni slizničnej bariéry má rozhodujúcu úlohu v iniciácii a patogenéze IBD.

VÝZNAM MIKROBIÁLNEJ FLÓRY V ETIOLÓGII IBD:

- mikrobiálna flóra u pacientov s UC sa odlišuje od zdravých osôb zložením, osídlením sliznice,
- zápalové zmeny sa nachádzajú na miestach s vysokou koncentráciou baktérií,
- zápalové ochorenie sa manifestuje často po infekčnom GIT ochorení,
- niektoré bakteriálne kmene majú zásadný význam pre udržanie slizničnej homeostázy a vyzrievanie imunitného systému,
- bez mikrobiálnej flóry k zápalu nedochádza,
- črevné laváže, ATB znižujú príznaky ochorenia,
- pretrvávajúca remisia môže byť udržiavaná zmenou bakteriálnej flóry, napríklad E.coli (Nissle 1917).

PROBIOTIKÁ A ICH ÚČINOK V ČREVE

Probiotiká sú živé kultúry, ktoré po perorálnom podaní priaznivo ovplyvňujú zdravie hostiteľa. Vo väčšine obsahujú najmä laktobacily alebo bifidobaktérie, niekedy aj niektoré kmene Escherichia coli, streptokokov či kvasinku Saccharomyces boulardii.

Jedným z najdôležitejších priaznivých účinkov probiotík je ich regulácia slizničnej črevnej imunity. Menej známy pozitívny účinok probiotík je ich podpora integrity spojovacej väzby enterocytov. Tento proces bol popísaný u probiotickej kvasinky Saccharomyces boulardii.

Z účinku probiotík vzniká tak vysoko priaznivý teoretický predpoklad ich použitia v liečbe IBD, čo sa odrazilo v overovaní tohto predpokladu v mnohých klinických štúdiách.

VSL#3®

VSL#3® je probiotický prípravok skladajúci sa zo štyroch kmeňov laktobacilov (L. acidophilus, L. bulgaricus, L. casei, L. plantarum), troch kmeňov bifidobaktérií (B. breve, B. infantis, B. longum) a Streptococcus thermophilus, ktoré sú bežnou súčasťou črevnej mikrobiotiky ľudí.

Medzi probiotikami bolo reportované, že VSL#3® má priaznivý účinok na IBD a pouchitídu. VSL#3® preukázala, že miera remisie v probiotickej skupine bola oveľa vyššia v porovnaní s placebo skupinou. Pokiaľ

ide o prevenciu relapsu, jedna štúdia odhalila jeho účinok. Doteraz by sa niektoré typy probiotík, ako napríklad E. coli (Nissle 1917), CB a VSL#3®, mohli použiť ako alternatívna liečba pre pacientov s IBD.

UC A PROBIOTIKÁ

Využitie mikrobiálnych liekov v liečbe UC nie je nič nové. Od roku 1918 Alfred Nissle opakovane informoval o úspechoch liečby zápalových ochorení čreva pomocou izolovaného E. coli kmeňa (Nissle 1917). Z epidemiologického hľadiska je zaujímavé, že viac ako 43 % pacientov s IBD v Nemecku užíva probiotikum (indikované lekárom alebo nasadené samým pacientom).

VSL#3® PRI MANAŽMENTE PACIENTOV S UC

- VSL#3® bol schopný znížiť skóre indexu aktivity ochorenia UC (DAI) a významne zmierňovať klinické príznaky v porovnaní s placebom.
- VSL#3® bol schopný vyvolať významné zvýšenie ochranných bakteriálnych kmeňov (Streptococcus, Lactobacillus a Bifidobacteria) v porovnaní s ich bazálnymi hladinami u výkalov pacientov.
- VSL#3® by mohli kolonizovať črevo a znížiť fekálne pH od 20. dna liečebného obdobia a udržať ho stabilné.
- VSL#3® a tradičné lieky majú synergickú, súčinnú akciu (VSL#3® by mohlo zvýšiť protizápalový účinok 5-ASA).

Praktické použitie probiotík pri UC je v súčasnosti obmedzené na 2 situácie: 1. udržanie remisie; 2. zápal v ileálnom vaku (pouch) u pacientov s UC a ileopouchanálnou anastomozou. Liečba akútnej ataky UC nenachádza dostatočnú oporu v ich administrácii. Pacienti s UC pri užívaní probiotík s produkciou kyseliny mliečnej majú menej relapsov a dlhšiu dobu pokoja medzi relapsami v spojení s konvenčnou liečbou a aj samostatne. Niektoré štúdie dokazujú zlepšenie extraintestinálnych (najmä kĺbových a očných) príznakov pri užívaní probiotík s produkciou kyseliny mliečnej.

Záver: Použitie probiotík pri udržiavacej fáze UC má hladinu dôkazov na B úrovni. Sú vhodnou liečebnou alternatívou najmä pri prípadnej neznášanlivosti preparátov 5 ASA alebo pri ich kontraindikácii. Preparátom voľby sa podľa klinických štúdií javí EcN. Probiotiká môžu byť užívané buď samostatne, alebo v kombinácii s inými protizápalovými liekmi (mesalazín).

POUCHITÍDA

Exaktná príčina pouchitídy nie je známa, pomerne rýchla liečebná odpoveď na ATB kladie predpoklad role mikrobiálnej flóry. Jedna z nedávnych štúdií (Gionchetti a spol., 2007) s použitím probiotického koktailu VSL#3® pri indukovaní remisie pri pouchitíde počas 4 týždňov dokázala redukcii skóre indexu jej aktivity (podľa Sandborna) a navodila remisiu

v 69 %. Pri pokračujúcom podávaní. VSL#3® počas 6 mesiacov sa remisia udržala.

MORBUS CROHN

Na potvrdenie úspešnosti probiotickej liečby pri MC sú nutné rozsiahle randomizované štúdie s dostatočným počtom pacientov. Výsledky nemožno hodnotiť ako jednoznačné, ale sú v rovine príslubu. Signifikantne priaznivé výsledky sa ukazujú pri použití probiotického preparátu VSL#3® a S. boulardii.

Záver: Aj napriek veľkému množstvu nezodpovedaných otázok v oblasti probiotík by bolo v praxi vhodné pri výbere probiotického prípravku pre pacientov s IBD prejsť od všeobecného pojmu „probiotikum“ ku konkrétnym bakteriálnym kmeňom či prípravkom s potvrdenými pozitívnymi účinkami u týchto pacientov.

ŽIVOT BEZ ČREVNÝCH BAKTÉRIÍ BY BOL VEĽMI NEPRÍJEMNÝ, AK NIE NEMOŽNÝ.

GR Gibson & CM Williams. Brit J Nutr 1999; 81:83-84.

INZERCIA

VSL#3
Výživový doplnok

**450 miliárd
Vašich
priateľov**

Probiotikum

Vysoko koncentrovaná zmes
450 miliárd živých baktérií v jednej dávke

Vyvážená kombinácia **8 rozličných bakteriálnych kmeňov**

Garantovaný obsah 450 miliárd baktérií až do dňa použiteľnosti

Neobsahuje sóju, lepok, laktózu ani mliečne produkty

www.vsl3.eu

ADEXILIS Czech Republic/Slovakia, s. r. o.
Krčméryho 6971/19, 811 04 Bratislava,
Slovenská republika
vsl3.sk@adexilis.com

VSL#3 je výživový doplnok, ktorý sa nesmie používať ako náhrada rozmanitej stravy. Ukladajte mimo dosahu malých detí. Odporúčaná denná dávka je 1 - 2 vrecká. Ustanovená odporúčaná denná dávka sa nesmie presiahnuť.

Rastlinné polyfenoly

ako potravinové antioxidanty v ľudskom zdraví aj chorobe

Polyfenoly sú sekundárnymi metabolitmi rastlín a vo všeobecnosti sa podieľajú na ochrane proti ultrafialovému žiareniu alebo agresii patogénmi. V poslednom desaťročí je veľký záujem o potenciálne zdravotné prínosy rastlinných polyfenolov ako antioxidantov.

Epidemiologické štúdie a súvisiace metaanalýzy silne naznačujú, že dlhodobá konzumácia diét bohatých na rastlinné polyfenoly ponúka ochranu proti rakovine, kardiovaskulárnym ochoreniam, cukrovke, reumatitíde, dermatitíde, osteoporóze a neurodegeneratívnym ochoreniam. Tu uvádzame poznatky o biologických účinkoch rastlinných polyfenolov s významom pre ľudské zdravie.

Polyfenoly sú prirodzene sa vyskytujúce zlúčeniny nachádzajúce sa vo veľkej miere v ovocí, zelenine, obilninách a nápojoch. Plody ako červené hrozno, jablko, hruška, čerešne a bobuľovité plody obsahujú do 200 až 300 mg polyfenolov na 100 gramov čerstvej hmotnosti. Výrobky vyrobené z týchto plodov obsahujú aj významné množstvá polyfenolov. Typicky pohár červeného vína obsahuje približne 100 mg polyfenolov. Niektoré slovenské produkty obsahujú v jednej dávke toľko polyfenolov, ako sa nachádza v dvoch litroch vysoko kvalitného červeného vína. V rôznych rastlinných druhoch bolo identifikovaných viac ako 8 000 polyfenolových zlúčenín. Polyfenoly sa môžu rozdeliť do rôznych skupín v závislosti od počtu fenolových kruhov, ktoré obsahujú, a na základe štruktúrnych prvkov, ktoré navzájom viažu tieto prstence. Hlavné triedy zahŕňajú fenolové kyseliny, flavonoidy, stilbény a lignany. Najskúmanejším stilbénom je resveratrol (3,4', 5-trihydroxystilbén), ktorý sa nachádza prevažne v hrozne. Produkt z hrozna, teda červené víno obsahuje aj významné množstvo resveratrolu. Resveratrol inhibuje zmeny cukrovky v obličkách (diabetická nefropatia) a významne zmierňuje renálnu dysfunkciu a oxidačný stres u diabetických potkanov. Liečba resveratrolom tiež znížila sekréciu inzulínu a oneskorila nástup rezistencie na inzulín. Predpokladá sa, že možný mechanizmus súvisí s inhibíciou kanálikov K⁺ATP a K⁺V kanálov v beta bunkách. Akumulácia polyfenolov v tkanivách je najdôležitejšou fázou metabolizmu polyfenolov, pretože ide o koncentráciu, ktorá je biologicky aktívna na vyvolanie účinkov polyfenolov. Štúdie ukázali, že polyfenoly sú schopné preniknúť do tkanív, najmä tých, v ktorých sú metabolizované, ako sú črevo a pečeň.

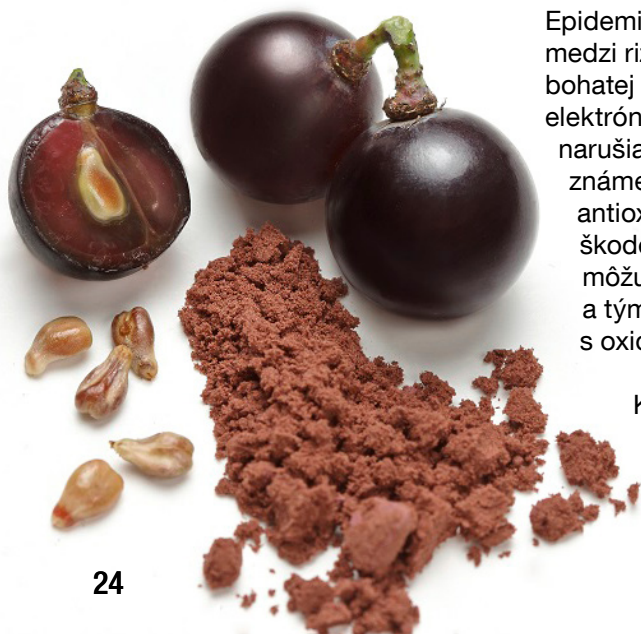
AKO FUNGUJÚ POLYFENOLY V ĽUDSKOM TELE?

POLYFENOLY A ĽUDSKÉ CHOROBY

Epidemiologické štúdie opakovane poukazujú na inverznú súvislosť medzi rizikom chronických ľudských ochorení a konzumáciou stravy bohatej na polyfenoly. Fenolové skupiny v polyfenoloch môžu prijať elektrón na vytvorenie relatívne stabilných fenoxylových radikálov, čím narušia reťazové oxidačné reakcie v bunkových zložkách. Je dobre známe, že môžu zvýšiť antioxidačnú kapacitu plazmy. Konzumácia antioxidantov bola spojená so zníženými hladinami oxidačného poškodenia lymfocytovej DNA. Zvyšujú sa dôkazy, že ako antioxidanty môžu polyfenoly chrániť zložky buniek pred oxidačným poškodením a tým obmedziť riziko rôznych degeneratívnych ochorení spojených s oxidačným stresom.

KARDIOPROTEKTÍVNY ÚČINOK

Počet štúdií preukázal, že spotreba polyfenolov obmedzuje výskyt koronárnych ochorení srdca. Ateroskleróza je chronické zápalové ochorenie, ktoré sa rozvíja v oblastiach stredne veľkých artérií, ktoré sú náchylné na lézie. Polyfenoly

sú silnými inhibítormi oxidácie LDL a tento typ oxidácie sa považuje za kľúčový mechanizmus vo vývoji aterosklerózy. Ďalšími mechanizmami, ktorými polyfenoly chránia proti kardiovaskulárnym ochoreniam, sú anti-oxidačné, protidoštičkové, protizápalové účinky, ako aj zvyšovanie HDL a zlepšenie endoteliálnej funkcie. Polyfenoly môžu tiež prispieť k stabilizácii plaku aterómu. Resveratrol, vínový polyfenol zabraňuje agregácii krvných doštičiek prostredníctvom preferenčnej inhibície aktivity cyklooxygenázy 1 (COX 1), ktorá syntetizuje tromboxán A2, induktor doštičkovej agregácie a vazokonstriktor. Okrem toho je resveratrol schopný uvoľniť izolované tepny a oblúky aorty u potkanov. Schopnosť stimulovať Ca^{++} , aktivované K^{+} kanály a zlepšiť signalizáciu oxidu dusnatého v endoteli sú ďalšími cestami, ktorými resveratrol vyvíja vazorelaxatívnu aktivitu. Priamy vzťah medzi kardiovaskulárnymi ochoreniami (CVD) a oxidáciou LDL je teraz dobre stanovený. Štúdie ukázali, že resveratrol potenciálne inhibuje oxidáciu častíc LDL prostredníctvom chelatujucej medi alebo priamym čistením voľných radikálov. Resveratrol je aktívna zlúčenina v červenom víne, ktorá sa pripisuje „francúzskemu paradoxu“, nízkemu výskytu CVD napriek príjmu stravy s vysokým obsahom tukov a fajčeniu medzi Francúzmi.

ÚČINOK PROTI RAKOVINE

Účinok polyfenolov na rakovinové bunky človeka je najčastejšie ochranný a indukuje zníženie počtu nádorov alebo ich rastu. Tieto účinky sa pozorovali na rôznych miestach, vrátane úst, žalúdka, dvanástnika, hrubého čreva, pečene, pľúc, mliečnej žľazy alebo kože. Na chemoprevenčný účinok polyfenolov boli identifikované viaceré mechanizmy účinku, medzi ktoré patrí estrogénna/antiestrogénna aktivita, antiproliferácia, indukcia zastavenia bunkového cyklu alebo apoptózy, oxidácia, indukcia detoxifikačných enzýmov, regulácia hostiteľského imunitného systému, protizápalová aktivita a zmeny v bunkovej signalizácii. Polyfenoly ovplyvňujú metabolizmus prokarcinogénov moduláciou exprese enzýmov cytochrómu P450, ktoré sa podieľajú na ich aktivácii karcinogénom. Môžu tiež uľahčiť ich vylučovanie zvýšením exprese enzýmov konjugujúcich fázy II. Táto indukcia enzýmov fázy II môže mať svoj pôvod v toxicite polyfenolov. Polyfenoly môžu tvoriť potenciálne toxické chinóny v tele, ktoré sú samy o sebe substrátmi týchto enzýmov. Príjem polyfenolov by potom mohol tieto enzýmy aktivovať na vlastnú detoxikáciu, a tak vyvolávať všeobecné zvýšenie obrany proti toxickým xenobiotikám. Bolo preukázané, že čajové katechíny vo forme kapsúl, keď

”

POLYFENOLY SÚ PRIRODZENÉ SA VYSKYTUJÚCE ZLÚČENINY NACHÁDZAJÚCE SA VO VEĽKEJ MIERE V OVOCÍ, ZELENINE, OBI LNINÁCH A NÁPOJOCH. PLODY AKO ČERVENÉ HROZNO, JABLKO, HRUŠKA, ČEREŠNE A BOBUĽOVITÉ PLODY OBSAHUJÚ DO 200 AŽ 300 MG POLYFENOLOV NA 100 GRAMOV ČERSTVEJ HMOTNOSTI.

Ing. Andrej Ondrejmiška

Enológ, enofil, medzinárodný degustátor vína, vinohradník a riaditeľ o.z. Vín zo Slovenska. Sedem rokov vyvíja výživové doplnky z hroznových polyfenolov.

sú podávané mužom s intraepiteliálnou neopláziou prostaty vysokého stupňa (PIN), preukázala preventívnu aktivitu pri prevencii rakoviny tým, že inhibuje premenu PIN lézií vysokého stupňa na rakovinu. Resveratrol zabraňuje všetkým fázam vývoja rakoviny a bolo zistené, že je účinný pri väčšine typov rakoviny vrátane rakoviny pľúc, kože, prsníka, prostaty, žalúdka a hrubého čreva. Ukázalo sa tiež, že potláča angiogénu a metastázovanie.

ÚČINOK PROTI STARNUTIU

Niekoľko výskumov naznačuje, že kombinácia antioxidačných/protizápalových polyfenolických zlúčenín nachádzajúcich sa v ovocí a zelenine môže vykazovať účinnosť ako zlúčeniny proti starnutiu. Podskupina flavonoidov známych ako antokyaníny je obzvlášť bohatá u jasne sfarbených plodov, ako sú bobuľové plody, concord grapes a hroznové semená. Antokyaníny sú zodpovedné za farby ovocia a preukázali sa, že majú silné antioxidačné/protizápalové účinky, ako aj inhibujú peroxidácie lipidov a mediátorov zápalu cyklooxygenázu(COX)-1 a -2. Polyfenoly sú tiež prínosom pri zmierňovaní nepriaznivých účinkov starnutia na nervový systém alebo mozog. Najdôležitejšou pre význam potravinárskych polyfenolov pri ochrane starnutia mozgu je schopnosť týchto zlúčenín prekročiť hematoencefalickú bariéru (BBB), ktorá dôsledne riadi príviv metabolitov a živín v mozgu, ako aj liekov. Zistilo sa, že resveratrol konzistentne predlžuje životnosť; jeho účinok je spojený s procesom nazývaným kalorické obmedzenie alebo čiastočná deprivácia jedla. Pôsobí ako agent proti starnutiu. Diétne polyfenoly majú preventívne účinky pri liečbe astmy. Epidemiologické dôkazy o tom, že polyfenoly by mohli chrániť pred obštrukčnými ochoreniami pľúc, pochádzajú zo štúdií, ktoré poukazovali na negatívne asociácie príjmu jablka s prevalenciou a výskytom astmy a pozitívnu asociáciu s funkciou pľúc. Polyfenoly tiež chránia poškodenia pokožky vyvolané slnečným žiarením. Štúdiá o zvieratách poskytujú dôkaz, že polyfenoly prítomné v čaji pri orálnej alebo topickej aplikácii zmierňujú nežiaduce kožné reakcie po vystavení UV žiareniu vrátane poškodenia kože, erytému a lipidovej peroxidácie. Ukázalo sa, že polyfenoly sú užitočné aj pri absorpcii minerálov v čreve a tiež, že majú antivírusovú aktivitu. Zistilo sa, že theaflavín 3' digalát a theaflavin 3' galát inhibujú koronavírus SARS. Táto antivírusová aktivita bola spôsobená inhibíciou proteázy podobnej chymotrypsínu (3CL Pro), ktorá sa podieľa na proteolytickom spracovaní počas vírusovej replikácie.

V súvislosti so zníženou produkciou voľných kyslíkových radikálov a s následnou stimuláciou endogénnych antioxidačných molekúl bolo možné sledovať významné zníženie oxidatívneho poškodenia proteínov a lipidov, a teda vyššiu ochranu ich štruktúry a/alebo funkcie potrebných pre zachovanie optimálneho zdravotného stavu.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2835915/>

Text a foto: Ing. Andrej Ondrejmiška

Produkty s obsahom polyfenolov
nájdete v produktovom Katalógu JAR 2022
spoločnosti MED-ART

Novinka na hojenie rán

z produktovej rady značky sv. MEDARD

Kým sa farmácia vyvinula do takej podoby, ako ju poznáme dnes, ľudia sa spoliehali len na liečivú silu prírody. Jej účinky možno nie sú také rýchle, no za to dostatočne efektívne bez mnohých nežiaducich účinkov. Nie nadarmo sa vraví, že lekár lieči, ale príroda uzdravuje. Zatiaľ, čo syntetické lieky často len zmierňujú dôsledky a tlmia prejavy ochorenia, prírodné látky pomáhajú získať organizmu biologickú rovnováhu, a tak podporujú prirodzené procesy liečby. V súlade s našou filozofiou a vzorom sv. Medarda, ktorý „liečil“ nielen neduhy spoločnosti, ale je aj patrónom pri bolesti zubov či duševných chorôb, vám predstavujeme nový produkt rady značky sv. MEDARD, ktorý rozširuje portfólio produktov s liečivým príbehom.

ZÁZRAK MENOM PUPOČNÍK ÁZIJSKÝ

Gotu kola, alebo viac známy pupočník ázijský sa v liečiteľstve využíval už od stáročia. Známy je predovšetkým vďaka svojim priaznivým účinkom na kožu, zvyšuje jej pružnosť, pomáha pri hojení rán, liečbe kožných vredov a zápalov žíl. Odborníci sa zhodujú, že látky, ktoré pupočník ázijský obsahuje, posilňujú bunky v cievnych stenách, čím napomáhajú prietoku krvi. Práve jedna z týchto liečivých vlastností robí túto bylinu nenahraditeľnou pri celkovej liečbe kŕčových žíl a zmiernení opuchov, preto sa stala dominantnou zložkou Krému na hojenie rán. Ako uvádza samotný názov, používa sa predovšetkým na zmiernenie kožných problémov, ako sú dermatitídy, rany, drobné popáleniny. Vďaka spomínanému zvýšenému prietoku krvi v postihnutej oblasti zvyšuje hladinu antioxidantov v rane, podporuje produkciu fibroblastov, buniek, ktoré stimulujú produkciu kolagénu.

LIEČIVÉ PRÍBEHY

Liečivé účinky Krému na hojenie rán značky sv. MEDARD potvrdzuje aj reálna skúsenosť pacientky, pani Zuzany. „Dlho ma trápia chronické rany na nohách. Sama som tomu neverila, ale už po dvoch dňoch používania sa mi začali rany pekne zatvárať a bolesti žíl prestali. Dokonca už nemám ani kŕče, je to pre mňa malý zázrak,“ dodáva spokojná pacientka.

Extrakt z Centella asiatica (kyselina asiaticová) má regeneračný, protizápalový účinok na pokožku ľudského tela. Obnovuje hustotu buniek a má reštrukturalizačný efekt. Po pár dňoch používania máme pozitívnu skúsenosť od ďalšej pacientky Adriany, ktorá dlhodobo trpí prejavmi atopického ekzému na pokožke rúk: „Najmä v tomto zimnom období mám stále suché popraskané ruky a pri dvoch prstoch na ruke sa mi objavil suchý krvavý ekzém. Skúsila som si ho potrieť Krémom na hojenie rán, ktorý mi pekne ranu stiahol a pokožka sa začala hojiť.“

Terpén asiaticozid disponuje veľkým množstvom liečivých účinkov vrátane antioxidantných, protizápalových a imunomodulačných, ktoré pokožka určite ocení.

Text: Mgr. Damiána Demková, riaditeľstvo MED-ART

Krém na hojenie rán

Účinné látky: 200 mg asiaticozid, 300 mg kyselina asiaticová a kyselina madekasová

Pomáha predovšetkým pri ochoreniach kože. Zmierňuje prejavy chronickej venózne nedostatočnosti dolných končatín a kŕčových žíl. Upokojuje vredové ochorenia pokožky aj pri diabetických pacientoch. Krém na hojenie rán obsahuje účinnú zložku SEPINEO™ D.E.R.M., ktorá sa používa predovšetkým na zmiernenie kožných problémov ako sú dermatitídy, rany a drobné popáleniny.

Dezinfekcia a čistenie bez agresívnej chémie

V dnešnej „covidovej“ dobe prudko vzrástla potreba dezinfekcie povrchov aj pokožky rúk. Ruka v ruke so zvýšenou spotrebou týchto produktov prudko vzrastá počet alergií, podráždení a ďalších nežiadúcich účinkov spôsobených chemikáliami používanými na dezinfekciu. Sú to vo veľkej miere koncentrovaný etylalkohol, chlór a kvartér amónnej soli. Okrem nepriaznivých účinkov na pokožku rúk tieto látky spôsobujú aj znehodnocovanie povrchov, na ktoré sa aplikujú. Je to predovšetkým nadmerné odmasťovanie, krehnutie, žltnutie a celková degradácia materiálov.

POLYMÉROVÁ DEZINFEKCIA

Čo s nežiaducimi účinkami dezinfekcie? Odpoveďou je úplne nová generácia tzv. polymérových dezinfekčných a čistiacich prostriedkov na báze PolyHMG, známa tiež ako polymérová dezinfekcia.

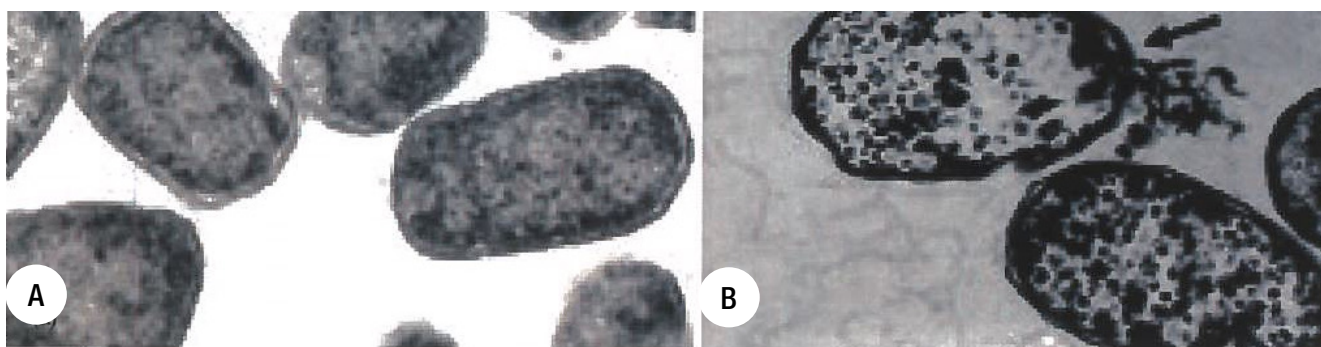
AKO TO FUNGUJE?

- záporne nabité bunky patogénov priťahuje kladne nabitý biocíd PolyHMG ako magnet,
- molekuly PolyHMG prenikajú bunkovou membránou,
- dochádza k rozptylu pohltitých molekúl PolyHMG cez celú bunkovú stenu,
- následne dochádza k narušeniu a zničeniu cytoplazmatickej bunkovej membrány a dýchacieho systému,
- obsah bunky uniká narušenou bunkovou membránou do medzibunkového priestoru,
- nastáva úplná bunková smrť bez ďalšieho možného rozmnožovania.

Pohľad na odolné bunky *Staphylococcus aureus* vystavené účinkom polyméru PolyHMG:

a) **normálne bunky** – nevystavené účinkom polyméru PolyHMG,

b) **bunky vystavené účinkom PolyHMG** – môžeme pozorovať zreteľnú deštrukciu membrány.

Polymérové dezinfekčné prostriedky v porovnaní s klasickými produktmi poskytujú nasledovné benefity: sú zdravotne nezávadné pre ľudí aj zvieratá, sú nekorozívne, nehorľavé, netoxické, nefarbia a nebielia, sú bez zápachu, neobsahujú karcinogény, sú pH neutrálne, biologicky odbúrateľné a spoľahlivo likvidujú vírusy, baktérie a plesne. Neobsahujú chlór, alkohol, aldehydy, fenoly, lúhy, formaldehyd, ťažké

kovy a nepoškodujú žiadne materiály. Odolávajú teplotám od 0 do 180 °C. Ak zamrznú, sú po rozmrazení opakovane použiteľné a účinné. Veľkou prednosťou je ich dlhodobý profilaktický účinok, ktorý trvá až 21 dní bez vzniku mikrobiálnej rezistencie. Nedráždia pokožku a dýchacie cesty a nespôsobujú alergie. Sú kompatibilné so všetkými druhmi povrchov, ako sú plasty, guma, linoleum, keramické obklady, lakované povrchy a textilie. *

PRODUKTOVÉ PORTFÓLIO ZAHŔŇA TIETO HLAVNÉ PRODUKTOVÉ SKUPINY:

- dezinfekcia a úprava vody,
- dezinfekcia a čistenie pokožky,
- profesionálne čistiace prostriedky na všetky povrchy,
- dezinfekcia textílií,
- dezinfekcia rozvodov vzduchu a klimatizácií,
- dezinfekcia priestorov.

Produkty sa na menšie plochy aplikujú jednoduchým postrekom a následným rozotrením, v prípade podláh mopovaním alebo strojovým čistením. Veľké priestory, dopravné prostriedky a vzduchotechnika sa riešia aplikáciou produktu vo forme jemnej hmly, tzv. fogovaním pomocou vhodných fogovacích prístrojov.

Prípravky disiCLEAN a H2O COOL predstavujú profesionálny a inteligentný spôsob dezinfekcie a čistenia. Doteraz nebol zistený žiadny mikroorganizmus, ktorý by bol voči dezinfekcii na báze PHMG rezistentný. Táto dezinfekcia aktívne pôsobí až niekoľko dní a ošetrovaný materiál chráni proti mikrobiologickým oxidačným procesom, ktoré narušujú povrch materiálov a spôsobujú škvrny, praskliny, stratu lesku, krehnutie, žltnutie, odfarbenie a celkovú degradáciu materiálov.

Polymérové dezinfekčné prostriedky nájdete v produktovom Katalógu JAR 2022 spoločnosti MED-ART

POUŽÍVEJTE BIOCIDNÉ PRÍPRAVKY BEZPEČNE. PRED POUŽITÍM SI VŽDY PREČÍTAJTE ÚDAJE NA OBALE A PRIPOJENÉ INFORMÁCIE O PRÍPRAVKU

ZDRAVOTNÍCTVO

VEREJNÁ HYGIENA

VETERINÁRNA HYGIENA

FITNESS

Prípravky disiCLEAN a H2O COOL vám priamo od výrobcu prináša spoločnosť Scandi, s. r. o., ktorá pôsobí v oblasti profesionálnej hygieny a čistenia už 25 rokov. Scandi, s. r. o. je flexibilná dynamická obchodná spoločnosť s vlastným tímom erudovaných obchodných zástupcov, ktorí sú na dosah klientov na celom Slovensku. Administratívne a logistické centrum sa nachádza vo Zvolene.

Scandi zastupuje také významné značky v oblasti profesionálnej hygieny ako Tork, Dr. Schnell, Plum a Vileda Professional. Naše kompletne portfólio nájdete na www.scandi.sk. V zime či v lete sa môžete spoľahnúť, že vašu požiadavku vybavíme kompletne a v dohodnutom termíne.

Svojou prácou sa snažíme naplniť naše moto: „We care“ – postaráme sa o vás.

Text a foto: Ing. Igor Cibula, konateľ spoločnosti Scandi, s. r. o.

Starostlivosť o oči psa

Rovnako ako ľudia, aj psy môžu mať problémy s očami, ktoré vyžadujú liečbu. Bez ohľadu na príčinu očných príznakov psa, najdôležitejšie je nečakať! Dokonca aj mierne očné problémy sa môžu rýchlo zhoršiť, takže je lepšie čo najskôr vyhľadať veterinárnu liečbu.

Oko svojou štruktúrou a funkciou patrí k jedným z najzložitejších orgánov. Je jedinečné tiež svojou transparentnosťou, čo umožňuje vo veľkej miere jeho priame vyšetrenie bez použitia invazívnych metód. Je dôležitým zdrojom informácií o zdravotnom stave vyšetrovaného jedinca.

NAJČASTEJŠIE PROBLÉMY:

• ALERGIE

Alergie sú často spúšťané environmentálnymi dráždivými látkami alebo citlivosťou na produkty, ako sú šampóny, a dokonca aj niektoré čistiace prostriedky pre domácnosť. Niekedy identifikácia a odstránenie dráždidla z okolia psa zmierni jeho príznaky. Očné kvapky sa môžu odporučiť, ak sú alergie závažné alebo pretrvávajú po odstránení zdroja.

• GLAUKÓM

Ak má pes glaukóm, veterinárny lekár zväčša odporučí očné kvapky proti glaukómu, ako je dorzolamid alebo timolol, ktoré psovi pomôžu pri liečbe tohto stavu. V niektorých prípadoch môže byť okrem očných kvapiek potrebná aj operácia.

• INFEKCIE

Existuje množstvo dôvodov, prečo sa u psa môže vyvinúť očná infekcia, ale bez ohľadu na príčinu sa očné infekcie môžu pohybovať od nepríjemných až po úplne bolestivé, kedy už okamžitú liečbu, aby sa predišlo komplikáciám.

• ĎALŠIE STAVY, ktoré možno liečiť očnými kvapkami.

VEDELI STE ŽE?

Oči psov sú chránené tretím očným viečkom, nazývaným blana. Je zvyčajne ukrytá pod spodným viečkom, kde ho nevidieť. Membrána na zmäkčenie pomáha odstraňovať nečistoty z oka a poskytuje ochranu proti nepriaznivým podmienkam ako je vietor, prach a znečisťujúce látky vo vzduchu. Pomáha tiež distribuovať slzy do očí, aby zostali oči psa vlhké.

Avšak aj so štítom tretieho viečka a prirodzenými slzami môžu byť oči psa podráždené alebo infikované.

AKO FARMACEUT MÔŽE POMÔŤ PRI PROBLÉMOCH S OČAMI PSA?

V závislosti od závažnosti stavu môžeme odporučiť lokálne lieky, ako sú voľnopredajné očné kvapky, masti alebo lieky viazané na veterinárny predpis. Fyziologické očné vody sú k dispozícii vo voľnom predaji a možno ich použiť na odstránenie nečistôt z očí psa. Môžu tiež opláchnuť občasné chrasty a nečistoty, ktoré sa zhromažďujú v kútiku očí a zmierniť alergie. Očné vody však nemusia pomôcť pri začervenání, suchosti alebo zložitých problémoch s očami. Neodporúčajú sa používať preventívne.

Steroidné očné kvapky sa môžu použiť na liečbu očných infekcií a závažných alergií. Nesmú sa používať, ak je poškodená rohovka psa.

Ďalšie oftalmologické lieky používané na liečbu suchých očí u psov môžu zahŕňať cyklosporín. Tieto lieky sú určené na zvýšenie produkcie slz a nahradenie slzného filmu.

AKO SPRÁVNE APLIKOVAŤ OČNÉ KVAPKY?

Pred a po podaní kvapiek je potrebné si dôkladne umyť ruky. Je vhodné použiť teplú, vlhkú handričku na jemné čistenie oblasti okolo očí psa.

Fľaštičku s liekom je potrebné držať dominantným palcom a ukazovákom a opačným palcom stiahnuť spodné viečko psa (zvyšné prsty na tejto ruke môžu v prípade potreby podoprieť čelusť psa).

Pre správnu aplikáciu je nutné umiestnenie fľašky blízko oka bez toho, aby sme sa jej dotkli. Následne treba zamieriť na stred oka a vytlačiť psovi predpísané množstvo do oka.

PharmDr.
Patrícia Martišovičová
Vaša Lekárka ZDENKA
Nitra, široký sortiment
humánnych, veterinárnych
liekov a chovateľských
potrieb

INZERČIA

Očné kvapky 50ml-ošetrenie očí

Prípravok pre starostlivosť o oči psov, mačiek a ostatných domácich zvierat. Čistenie očí a ich okolia predchádza podráždeniu od špiny a prachu. Oftal stimuluje prirodzený proces čistenia a zabraňuje tvorbe tmavých škvŕn pod očami.

Katalógové číslo : 244-125470

Očný gel Beaphar 5 ml

Očný gél Beaphar je prípravok pre upokojenie a čistenie očí psov, mačiek a hlodavcov s vitamínom A. Piliny v kletke môžu byť zaprášené alebo obsahovať nečistoty, čo môže dráždiť oči a spôsobovať opuchy. Gél pôsobí ako ďalšie mazivo pre rohovku. Ukludňuje vysušenie a pomáha oko prirodzene vypláchnuť. Zvyšuje odolnosť pokožky a sliznic proti nepriaznivým vplyvom okolitého prostredia.

Katalógové číslo: 244-15348

Odstraňovač škvŕn pod očami 50ml

Pomáha odstrániť tmavé a nevzhľadné škvŕny od slz v okolí očí psov a mačiek, ktoré sú viditeľné najmä u svetlých plemien a sú spôsobené slzami. Tento prípravok Vám pomôže jemne a efektívne škvŕny od slz odstrániť. Odporúčame používať každý deň. Ak škvŕny nezmiznú, možno prípravok používať 3x denne (len po dobu 1 týždňa).

Katalógové číslo: 244-115334

Beaphar čistiaci oči BIO 100 ml

Čistič očí z francúzskej organickej BIO rady jemne čistí oči psov a mačiek a svojim zložením predchádza ich podráždeniu. Obsahuje aktívne rastlinné zložky z ekologického poľnohospodárstva: výťažky z nevádz, vlnu, ruže a pomaranča, má neutrálnu pH, je bez parabénov, silikónov a farbív. Výrobok má ekologickú certifikáciu ECOCERT a recyklovateľné obaly 1 l m Green™.

Katalógové číslo: 244-17753

Because pets are family too

Pes potom prirodzene niekoľkokrát začmúrká, čo pomôže šíriť liek cez oko. Dôležité je pochváliť psa pred, počas a po procese a dať mu napríklad maškrtu.

SYMPTÓMY

Suché oko má tendenciu sa vyvíjať postupne a spôsobuje príznaky, ktoré sa časom zhoršujú. Zvyčajne postihuje obe oči (jedno oko je často postihnuté ako prvé alebo závažnejšie) a spôsobuje príznaky ako:

- hustý, lepkavý výtok,
- sčervenanie v očiach a okolo nich,
- bolestivé, podráždené oči (možno si všimnúť, že pes zatvára oči viac ako zvyčajne, často žmurká alebo si šúcha tvár),
- zakalené/mdlé oči s nedostatkom lesku,
- časté očné infekcie alebo vredy.

Hypoalergénna strava u psov

Pes môže okrem potravinovej intolerancie, ktorá je daná geneticky, trpieť aj alergiou, ktorej príznaky sa objavujú po požití problematického alergénu. 10 % percent všetkých prípadov alergií u psov sú potravinové alergie. U alergického zvieratá imunitný systém nadmerne reaguje a vytvára protilátky proti látkam, ktoré by za normálnych okolností toleroval. Pri alergickej reakcii na potravinu sa vytvárajú protilátky na niektorú súčasť potravy, zvyčajne voči bielkovinám alebo cukrom.

AKÉ SÚ NAJBEŽNEJŠIE ALERGÉNY U PSOV?

Najčastejšie sú psy alergickí na sóju, lepok, mliečne výrobky, rôzne typy mäsa ako kuracie, hovädzie, menej často jahňacie mäso či ryby.

AKÉ SÚ PRÍZNAKY POTRAVINOVEJ ALERGIE?

Môže ísť o svrbenie, kožné ochorenia, chronické hnačky, plynatosť, zvracanie, často chudnutie, nedostatok energie, ale i výtok z očí, nosa, červené oči a dokonca i agresivitu.

ČO MÔŽE MAJITEĽ UROBIŤ, KEĎ EXISTUJE PODOZRENIE, ŽE PES TRPÍ POTRAVINOVOU ALERGIOU?

Najlepšou a najpresnejšou metódou diagnostiky potravinovej alergie je kŕmenie psa hypoalergénnou stravou počas ôsmich až dvanástich týždňov, čo nazývame eliminačná štúdia. Aby bola táto špeciálna strava skutočným vylučovacím pokusom pre psa, nesmie obsahovať žiadne prísady, ktoré zvieratá v minulosti jedlo. To tiež vyžaduje, aby sa zviera počas skúšobného obdobia nekŕmilo žiadnymi ďalšími potravinami, pochúťkami alebo doplnkami, vrátane ochutených vitamínov. Treba dať pozor, aby krmivo alebo konzerva neobsahovala prímеси s iným druhom mäsa alebo obilnín.

AKO DLHO SA MÔŽE PODÁVAŤ TAKÉTO KRMIVO?

Hypoalergénne krmivo je možné podávať dlhodobo, za predpokladu, že dané krmivo je kvalitné s obsahom všetkých živín a minerálov. Treba podávať krmivo, ktoré zohľadňuje alergiu, vek, hmotnosť, a dokonca i pohlavie. Aby mal majiteľ istotu, že zvieratú nič nechýba, je dobré sa obrátiť na veterinára.

ČO MÔŽE FARMACEUT ODPORUČIŤ PACIENTOVI, KTORÝ SA STARÁ O PSA S POTRAVINOVOU ALERGIU?

Len čo sa zistí problematická potravinová látka, vyberie sa strava, ktorá neobsahuje tieto konkrétne látky. Dnes existuje množstvo dostupných, chutných, hypoalergénnych diét, s ktorými je možné kŕmiť psa po celý život. Vyberie sa krmivo s obsahom jedného druhu mäsa, najčastejšie jahňa s ryžou. Ak príznaky pretrvávajú, potrebné skúsiť iné zloženie. Treba si dať pozor, existujú rôzne cenové triedy krmív, a to od najnižšej ceny s obsahom napríklad múčok nie mäsa až po najdrahšie granule s obsahom hydrolyzovanej bielkoviny. Dôležité je zohľadniť váhu a vek a hlavne to, na čo je senzitívny.

AKÉ ŠPECIÁLNE TYPY DIÉT EŠTE EXISTUJÚ OKREM POTRAVINOVÝCH ALERGIÍ?

Okrem hypoalergénnych krmív existujú i také so zameraním na jednotlivé ochorenia ako napríklad krmivá určené na kĺby v prípade osteoartritídy, pri ochoreniach pečene, pri tvorbe kameňov, pri ochoreniach ľadvín, srdca, pre obéznych psov, s ochorením Diabetes mellitus, pri gastro ochoreniach alebo pri ochoreniach kože.

Text: PharmDr. Patrícia Martišovičová

Spoluautor: MVDr. Ivan Fiebig

Zootechnika chovu sliepok v lekárni

Problematika chovu sliepok je po psoch a mačkách tretia v poradí z pohľadu frekvencie dopytu veterinárnych prípravkov a produktov v lekárni. Dôležitá je správna zootechnika. Vhodné je používať správne vyvážené krmivo. Nezávadná voda a obmedzený počet jedincov na m² by mali byť samozrejmosťou.

Sliepky je vhodné kŕmiť komplexným krmivom, ku ktorému netreba už nič pridávať. Ak majiteľ používa na kŕmenie kukuricu, prípadne pšenicu, je potrebné pridať do zmesi vitamíny a minerály ako NUTRIMIX, ROBORAN D či PLASTIN. Nosniciam sa dáva i zelená strava, ktorá obsahuje betakarotén, ktorý zafarbí žltka. Neodporúča sa jačmeň, ktorý je pre sliepku ťažko stráviteľný.

ZÁSADY CHOVU:

1. Privezené zvieratá sa nikdy nedávajú spolu k starším sliepkam.

2. Pravidelne čistiť a dezinfikovať výbehy. Dezinfekcia je veľmi potrebná z dôvodu rôznych ochorení, ktoré sa môžu u sliepok vyskytnúť. Častým je parazit *Dermanyssus gallinae*, známy ako klieštikovec alebo čmelík. Kuríny dezinfikujeme pravidelne pomocou účinnej látky tetramethrinum a cypermethrinum (NE-OSTOMOSAN) bez prítomnosti zvierat. Klieštikovce sa živia krvou sliepok a môžu spôsobovať napríklad zníženú kvalitu a produkciu vajec. Niektoré dezinfekčné prípravky sa používajú aj na sliepky ako napríklad sprej s obsahom permethrinum (BIOCID). Jednoduchšia alternatíva je použiť ekologický prípravok na báze oxidu kremičitého (EKOSIP). Majiteľom sa odporúča prispôsobiť kuríny tak, aby sa do výbehov nedostali iní vtáci, ktorí by mohli priniesť nové choroby.

”

AK MÁ SLIEPKA NEJAKÉ OCHORENIE, TÝM ŽE MÁ KRÁTKY TRÁVIACI TRAKT, PROBLÉMY SA PREJAVIA HNEĎ. VTEDY JE POTREBNÉ KONTAKTOVAŤ VETERINÁRA.

ČASTÉ PROBLÉMY A OCHORENIA VYSKYTUJÚCE SA PRI CHOVE:

1. HNAČKA

Na udržanie zdravého tráviaceho traktu je dobré používať, či už preventívne, ale aj ako podpornú terapiu, probiotiká a prebiotiká. Takisto sú vhodné prípravky, ktoré okysľujú pH v žalúdku a pomáhajú tráveniu potravy (HUMAC, SULFADIMIDIN – treba veterinárny recept). Pozor na ochrannú lehotu mäsa a vajec.

NutriMix

Pre zdravie a dobrú kondíciu

 trouw nutrition
a Nutreco company

Trouw Nutrition Slovakia, s. r. o.
D. Štúra 4397/5A, 926 01 Sered'
mob.: +421 905 602 273
e-mail: info.tns@trouwnutrition.com
www.trouwnutrition.cz

2. STRATA VÁHY

Je potrebné sa uistiť, že sliepka sa môže dostať k potrave a vode. Ak je všetko v poriadku, zvažuje sa odčervenie a konzultácia s veterinárom. Kontrola straty hmotnosti je možná, ak sa sliepka chytí za hrudnú kosť.

3. VYPADÁVANIE PERIA

Sliepky prirodzene strácajú perie od leta do zimy. Staré perie sa vytlačí vynorením nového peria cez folikulu. Ak je vypadávanie nadmerné, odporúčajú sa používať multivitamíny po dobu aspoň 1 týždňa (NUTRIMIX, ROBORAN D, PLASTIN).

4. VAJÍČKA A ŠKRUPINY

Zdrsené vajíčka alebo vajíčka so slabou škrupinou vylepšíme pomocou multivitamínov alebo vápenca mletého (alebo mletými vysušenými škrupinami z vajec). Ak farba vajec vybledla, môže to byť spôsobené červami, v tomto prípade sliepky odporúčime odčerviť po konzultácii s veterinárom a odporúčime takisto multivitamíny, vápenec mletý, betakarotén a zelené krmenie.

5. ODČERVENIE

Ak sú sliepky z chovu, nie je potrebné ich odčervovať. Ak sa vyskytne predsa len nejaký problém, treba sa obrátiť na veterinára. Ten vie odporučiť napríklad HELMIGAL (pozor na ochrannú lehotu). Pri odčervení nepoužívať preparáty určené pre iné zvieratá, napríklad pre prasce. Pre sliepky sú toxické.

6. ŠVOLY (EKTOPARAZITY)

Vhodné sú: EKOSIP – prostriedok na báze oxidu kremičitého, vhodný na odstránenie roztočov alebo BIOCID.

Miniškola veteriny

7. KOKCIDIÓZA

Na prevenciu množenia plesní, kokcií a patogénnych baktérií je vhodný ACIDOMID, ktorý zmení pH v žalúdku a v črevách. Vhodné je aj očkovanie, ale to musí posúdiť veterinár. Rovnako na veterinárny lekárske recept existujú prípravky SULFACOX, SALICOX. Pozor však na ochrannú lehotu na mäso a vajcia.

8. KRÍVANIE

Môže nastať z nedostatku výživy, napríklad po hnačkách alebo iných ochoreniach. Vznikne i po uviaznutí alebo zachytení nohy. Ak koža nie je poškodená alebo noha zlomená, vo všeobecnosti sa nedá takmer nič urobiť. Treba počkať, kým sa to nezlepší. Infekcia chodidiel môže spôsobovať opuch z dôvodu bakteriálnych infekcií. Zranenie je možné ošetriť teplou slanou vodou pomocou vaty, čo by malo byť to odľahčiť rozsah problému. V prípade ťažkých stavov je nutné kontaktovať veterinára. Vieme odporučiť AQUAVIT AD3E.

9. KÝCHANIE/RESPIRAČNÉ OCHORENIE/KAŠEĽ

Existuje mnoho infekčných činiteľov, vírusových aj bakteriálnych, ktoré môžu spôsobiť kašeľ u sliepok. Sliepka má unikátny systém vzduchových vakov, ktorý umožňuje prenikaniu vzduchu do dlhých kostí a brucha. Nízka úroveň infekcií v horných dýchacích cestách môže viesť k invázii baktérií hlboko do tela sliepky, čo je život ohrozujúce. Po konzultácii s veterinárom sa môžu dať antibiotiká, napríklad s obsahom tetracyklínu. Treba však skontrolovať ochrannú lehotu na mäso i vajíčka.

Ak príznaky nezmiznú po liečbe, je potrebné vyhľadať veterinára. Nie všetky ochorenia sa dajú vyriešiť v lekárni. Keď si nie sme istí s daným problémom, neexperimentujme a pošleme majiteľa rovno k veterinárovi.

Správne dávkovanie je potrebné si pozrieť na obaloch veterinárnych liekov a doplnkov. Vždy treba skontrolovať ochrannú lehotu na mäso i vajcia.

Spracovala: PharmDr. Patrícia Martišovičová

Spoluautori: MVDr. Jozef Kalus a MVDr. Ivan Fiebig

Cestovanie je dar, vráťme ho späť do našich životov!

Leto sa nezadržateľne blíži a s ním prichádza aj čas dovolení. Po náročnom období, ktoré na nás kvôli zúriacej pandémie dolieha už dva roky, rozhodne dobre padne dopriať si oddych na slnkom zaliatej pláži pri luxusnom hoteli s all inclusive službami. S CK Turancar si môžete vychutnať letné prázdniny vo viacerých európskych destináciách. Ak ste typ, ktorý namiesto leňošenia pod slnečníkom radšej trávi dovolenku aktívne, ideálnou voľbou sú pre vás poznávacie zájazdy. Mestá, pamiatky či príroda – každý si nájde to svoje. Stačí si len vybrať termín a môžete sa začať baliť a tešiť na skvelý zážitok!

RUMUNSKO – SEDMOHRADSKO A TAJOMNÁ TRANSYLVÁNIA

Kto by nepoznal legendami opradeného Vlada Draculu? Ak aj vy chcete na vlastnej koži pocítiť mrazenie z tajomnej atmosféry jeho hradu Bran, určite s nami navštívte Rumunsko. Okrem domova upírskeho grófa navštívite aj rozľahlú solnú baňu Salina Turda, prejdete sa ulicami mesta Sighisoara, známeho aj ako „sedmohradský Norimberg“. V srdci Karpát leží aj mestečko Sinaia, kde mala kedysi sídlo rumunská kráľovská rodina. Pompézne komnaty zámku Peleš a jeho menšieho brata Pelișor nadchnú nejedného

návštevníka nielen svojím unikátnym zariadením, ale aj príbehom lásky, ktorý sa k ich vzniku viaže. Dychberúca Čierna katedrála v Brašove, ktorý založil Rád nemeckých rytierov, či slobodomurárske uličky mesta Sibiu a hrad Hunedoara, kde pôsobil aj Matej Korvín – to je len zopár z krásnych pamiatok Rumunska. CK Turancar vás pozýva spoznať túto neprebádanú krajinu na jednom z našich autobusových zájazdov.

BAVORSKO – ZÁMKY A HORY

V objatí majestátnych Álp na juhu Nemecka leží reťaz hradov a zámkov. Čarovné prostredie ešte viac umocňuje zážitok ako z magického sveta. Nezbudnuteľný výhľad na bavorskú krajinu ponúka aj Orlie hniezdo, horská pevnosť neslávne známeho Adolfa Hitlera, ktorá je aj napriek svojej nešťastnej histórii architektonickým unikátom ležiacim vo výške takmer 1 800 m. n. m. Osvieži vás plavba po Kráľovskom jazere, upokojí sväté ticho benediktínskeho kláštora Ettal. Z fotografií určite poznáte aj zámok Neuschwanstein, ktorý je najnavštevovanejším zámkom v Nemecku. Ak sa vám zdá povedomý ešte odniekiaľ, napovieme vám: Neuschwanstein sa stal predlohou ikonického zámku v logu filmových štúdií Walta Disneyho. Biela fasáda svieti z vysokej skaly do ďaleka a dopraje svojim návštevníkom neopakovateľnú možnosť na chvíľu sa zastaviť v čase a preniesť sa do rozprávky. Prepychové interiéry na turistov čakajú aj v paláci Kráľa snov, v zámku Linderhof. Fanúšikovia športu ocenia návštevu olympijského štadióna a milovníci prírody zase prechádzku tiesňavou Partnachstklamm. Naši šoféri a sprievodcovia sa už na vás tešia.

PARÍŽ – PERLA NA SEINE

Podľa mnohých je Paríž najkrajším mestom na svete. Presvedčte sa o tom na vlastné oči, či už to bude na prechádzke po Latinskej štvrti s prestížnou univerzitou Sorbonne, pri chráme Pantheon, ktorý je miestom posledného odpočinku francúzskych veľikánov, alebo v Luxemburskom paláci a jeho záhradách s pôvodnou Sochou slobody, ktorej väčšie a slávnejšie dvojča stojí na stráži nad Atlantickým oceánom pri meste New York. Rovnako vás uchváti moderné industriálne Centre Pompidou, gotická katedrála Notre Dame, námestie Place de la Concorde s bohatou históriou spájajúcou sa s verejnými popravami gilotínou a 3000 rokov starým egyptským obeliskom. Romantiku si užijete v azda najvyzdobenejšom sídle sveta, v domove Ľudovíta XIV., v izbách „Kráľa Slnko“, v paláci Versailles. Zrkadlová sieň, rozľahlý park s fontánami a kvetinovými záhonmi a dokonalou úpravou si rozhodne svoje miesto na vrchných priečkach zoznamu o najkrajšie miesta vo Francúzsku určite právom zaslúži. Vrcholom programu je prehliadka Invalidovne, kde leží hrob cisára Napoleona, slávne Champs-Élysées s kabaretom Moulin Rouge, bazilika Sacré Coeur, plavba po rieke Seina, múzeum Louvre s dielami najväčších majstrov v dejinách a, samozrejme, neopakovateľný zážitok – výstup na Eiffelovu vežu. Poznávací zájazd do Paríža rozhodne nesklame.

FLORENCIA

Kráľovná Toskánska v sebe ukrýva nádherné poklady. Rada sa však o ne podelí s návštevníkmi, ktorí ich

prídu obdivovať. Mesto je označované aj ako kolíska renesancie. Žili a pôsobili tu najslávnejší umelci, ktorých mecenášmi bola významná rodina Mediciovcov. Vďaka nim bola dostavaná dominantná Florencia, katedrála Santa Maria del Fiore, známa aj pod prezývkou Il Duomo, s krstiteľnicou a príhlou zvoncou Badia, ktorá sa týči nad mestom ako pozorovateľ diania dole v uličkách. Na chvíľu môžete zabudnúť na čas v galérii Uffizi, ktorá je domovom sochy Dávida od legendárneho Michelagela Buonarrotiho. Historicú atmosféru nasajete v chodbách Palazzo Vecchio, nadýchate sa voňavého toskánskeho vzduchu v záhradách Boboli, prejdete po moste Ponte Vecchio a necháte sa unášať krásami kráľovnej Toskánska. Za zmienku určite stojí aj fakt, že Florencia sa stala slávnou aj vďaka knihe Dana Browna Inferno, takže nenechá chladnými ani literárnych a filmových fanúšikov. Do Florencie vás zoberieme letecky z Viedne. Tak čo, už sa tešíte?

Všetky termíny, detailný program zájazdov, ako aj ceny nájdete na našej webovej stránke www.turancar.sk/cestovna-kancelaria.

TURANCAR
cestovná kancelária

Produkty s liečivým príbehom

SV. MEDARD

ochrana - empatia - pomoc

Produktová značka sv. MEDARD má za sebou prvý rok pomoci ľuďom, ktorí chcú mať plnohodnotnejší život. Produkty značky sv. MEDARD prinášajú kvalitnú alternatívnu liečbu a liečbu na prírodnej báze. Otestujte si svoj všeobecný prehľad o značke a jej produktoch.

- Medard sa narodil v roku 456 v malej obci Salency a zomrel v roku 545 v Noyone. Salency sa nachádza na dnešnom území:**
 - Dánska
 - Turecka
 - Francúzska
- Sv. Medard, aby pozornosť svojich súčasníkov upriamil na ženu, jej dôstojnosť a vznešenosť, zaviedol v obci každoročnú slávnosť veľkého ocenenia za jej zásluhy a morálny kredit. Dievča bolo korunované:**
 - korunou zo zlata
 - vencom z ruží
 - vencom zo siatin
- Obchodná značka sv. MEDARD sa skladá z piktogramu svätca, názvu sv. MEDARD a claimu:**
 - ochrana – empatia – pomoc
 - empatia – prevencia – opatera
 - ochrana – farmácia – pomoc
- Starostlivý výber produktov postavený na dôraznom posúdení ich účinnosti je zabezpečený výhradne odborníkmi – farmaceutmi. Produkty sa predávajú výhradne:**
 - v drogériách
 - v lekárňach
 - v predajniach bio potravín
- Prvým produktom značky sv. MEDARD bola prírodná minerálna voda Medardovka. Prispieva k podpore pamäte a mentálnych kapacít, vďaka vysokému obsahu:**
 - kremíka
 - cukru
 - sodíka
- Čaj je nazývaný ako božský elixír, najlepší lekár ľudského tela, nápoj zdravia a všemohúci liek. Značka sv. MEDARD ponúka čaje:**
 - v nálevových vrecúškach
 - instantné
 - sypané
- Medardova energia podporuje správne fungovanie imunitného systému. Prírodnú obranyschopnosť ľudského tela voči infekciám zlepšuje extrakt z čerstvo kvitnúcej vňate rastliny:**
 - echinacea purpurová
 - alchemilka obyčajná
 - cesnak medvedí
- Výživný krém na ruky značky sv. MEDARD obsahuje olej, ktorý udržiava rovnováhu vlhkosti pokožky a zanecháva ju hodvábnu a hydratovanú. Vitamíny sú obsiahnuté v oleji:**
 - broskyňovom
 - marhuľovom
 - avokádovom
- Dotyk je špecifický druh kontaktu, pomocou ktorého ľudia komunikujú. Najbežnejším dotykom človeka je dotyk rúk. Prírodný čistiaci sprej na ruky Medardov dotyk obsahuje:**
 - alantoín
 - aqua purificata
 - etanol
- Novinkou značky sv. MEDARD je krém na hojenie rán. Pomáha predovšetkým pri ochoreniach kože, zmierňuje prejavy chronickej venózne nedostatočnosti dolných končatín a kŕčových žíl. V kréme sú využité liečivé vlastnosti byliny:**
 - pupočník ázijský
 - palina pravá
 - púpava lekárska

Správne odpovede: 1c, 2b, 3a, 4b, 5a, 6c, 7a, 8b, 9c, 10a

Spracovala: Beáta Račeková, riaditeľstvo MED-ART

**Pro
Brain**

www.probrain.sk

Pro Brain + 90 cps

- výživový doplnok, denná dávka 3 cps
- zameraný na zdravie mozgu a jeho ochranu pred stresom
- podpora pamäte, sústredenia a motivácie
- obsahuje vitamíny a organické zložky ako bakopa drobnolistá, koralovec ježovitý, medovka lekárska, rozchodnica ružová, l-theanín či extrakt z kôry borovice príhorskej

Pro Brain E 90 cps

- výživový doplnok, denná dávka 3 cps
- určený na podporu energie, motiváciu a výživu mozgu
- obohatený o extrakt z guarany (73mg kofeínu / dávka) a zvýšené množstvo l-theanínu (200mg), pre lepší synergický účinok (podpora sústredenia)
- obsahuje kofeín, vitamíny (b-komplex) a organické zložky (bakopa drobnolistá, či koralovec ježovitý)

ZLOŽENIE

Vitamín B6, Vitamín B9, Vitamín B12, Zinok, Citikolín sodný, Bakopa drobnolistá, Koralovec ježovitý, Sharp PS® SF-60P (Fosfatidylserín), L-Tyrozín, L-Theanín, Rozchodnica ružová, Borovica príhorská, Medovka lekárska, Guarana 22% kofeín (iba v Pro Brain E)

SÚŤAŽ

„Viete aký ľudský orgán spotrebúva v tele najviac energie?“

A SRDCE B MOZOG C PEČEŇ

Po vyžrebovaní 3 správnych odpovedí získajú výhercovia balenie Pro Brain E zdarma.

Odpoveď na súťažnú otázku zasielajte do 31. 5. 2022 na adresu sekretariat@med-art.sk.
Do predmetu mailu uveďte heslo: probrain.

sv. MEDARD

ochrana - empatia - pomoc

*Príroda nám dáva šancu byť zdravými.
Využime ju.*

Ponukou produktov **sv. Medard** pomáhame so zdravotnými ťažkosťami a s prevenciou voči nim. Pravidelné používanie výrobkov z rady sv. Medard prispieva k budovaniu imunity, a tým aj k zníženiu rizika vzniku rozličných ochorení.

Naším cieľom je jasná a férová komunikácia. Takúto úroveň transparentnosti zaručujeme vďaka vysokému obsahu prírodných surovín - základnému pilieru celej produktovej rady. Prostredníctvom značky sv. Medard prinášame nové prírodné produkty s liečivým príbehom, bez chemických zložiek, ktoré sú šetrné ako k nášmu telu, tak aj k životnému prostrediu.

EKO
PRODUKT

PODPORUJEME ZDRAVIE
CEZ SLOVENSKÝCH VÝROBCOV
EKOLOGICKY ČISTÝCH PRODUKTOV

Vnímajme srdcom, pomáhajme umom